

Հավելված

ՀՀ վերահսկիչ պալատի խորհրդի

2009թ. հունիսի 30-ի թիվ 17/4 որոշման

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

ՎԵՐԱՀՍԿԻՉ ՊԱԼԱՏ

ԸՆԹԱՑԻԿ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Արմավիրի մարզի համայնքների կողմից բյուջետային միջոցների օգտագործման, բյուջեի մուտքերի ապահովման, ինչպես նաև համայնքային սեփականության կառավարման և օգտագործման նկատմամբ իրականացված վերահսկողության արդյունքների վերաբերյալ

Վերահսկողության հիմքը՝ ՀՀ վերահսկիչ պալատի 2009թ. տարեկան գործունեության ծրագրի 12.3 կետը, ՀՀ վերահսկիչ պալատի խորհրդի 26.12.2008թ. թիվ 29/11 և 16.02.2009թ. թիվ 5/2 որոշումները:

Վերահսկողության նպատակը՝ Արմավիրի մարզի տեղական ինքնակառավարման մարմինների կողմից համայնքների բյուջեի մուտքերի ապահովման, բյուջետային միջոցների օգտագործման, համայնքային սեփականության կառավարման և օգտագործման գործառույթների ուսումնասիրություն:

Վերահսկողության առարկան՝ Արմավիրի մարզի տեղական ինքնակառավարման մարմինների կառուցվածքային ստորաբաժանումների կողմից համայնքի բյուջեի սեփական եկամուտներից մուտքերի ապահովման, համայնքային սեփականության, համայնքային ոչ առևտրային կազմակերպություններին ամրացված գույքի հաշվառման, օտարման, վարձակալության տրամադրման, համայնքային մասնակցությամբ իրավաբանական անձանց համայնքային սեփականության բաժնեմասի կառավարման, համայնքային բյուջեի ելքերի, տեղական ինքնակառավարման մարմինների և դրանց ենթակա հիմնարկների սեփական կարիքների համար բյուջետային միջոցների օգտագործման, համայնքային սեփականության գույքի օտարման, օգտագործման տրամադրման նկատմամբ վերահսկողության իրականացում:

Վերահսկողության ծավալը՝ Արմավիրի մարզի 97 համայնքներից դիտարկման արդյունքներով ընտրվել են ստուգման ենթակա հետևյալ տեղական ինքնակառավարման մարմինները՝ Արմավիրի և Վաղարշապատի քաղաքապետարաններ, Տավորիկ, Նոր Կեսարիա, Արևիկ, Քարակերտ, Հայթադ, Արգավանդ, Վանանդ, Արգինա, Մյասնիկյան, Նորակերտ, Մուսալեռ, Փարաքար, Մերձավան, Մարգարա, Սարդարապատ, Նալբանդյան գյուղապետարաններ:

Վերահսկողության օբյեկտները՝ Արմավիրի մարզի տեղական ինքնակառավարման մարմիններ, ներառյալ՝ դրանց ենթակա հիմնարկներ, համայնքի ենթակայությամբ գործող համայնքային ոչ առևտրային կազմակերպություններ և բաժնետիրական ընկերություններ:

Ստուգման կատարման ժամկետը՝ 05.02. 2009-27.03. 2009թ.

Վերահսկողությունն ընդգրկող ժամանակաշրջանը՝ 2007 և 2008 թվականներ:

Վերահսկողության մեթոդաբանությունը՝

Արմավիրի մարզի համայնքներում վերահսկողություն իրականացնելու նպատակով դիտարկման փուլում նախապես մշակված 13 ձևով մարզի համայնքի ղեկավարներից պահանջվել է տեղեկատվություն համայնքների վերաբերյալ:

Համայնքների 2007թ. և 2008թ.-ի բյուջեի կատարման հաշվետվությունները ստացվել են մարզպետարանից և տարածքային գանձապետարաններից:

ՀՀ կառավարությանն առընթեր անշարժ գույքի կադաստրի պետական կոմիտեից ստացվել է տեղեկատվություն՝ մարզի համայնքների հողային ֆոնդի վերաբերյալ:

Մարզի գնումների վերաբերյալ տեղեկատվությունը վերցվել է «Գնումների պաշտոնական տեղեկագրերից»:

Առաջադրված նպատակներին հասնելու համար ընտրվել են վերահսկողության՝ համապատասխանության, ֆինանսական և արդյունավետության տեսակները:

Ստուգման ընթացքում վերահսկվող օբյեկտների ենթակա կազմակերպություններում կիրառվել է ընտրանքի մեթոդը:

Ստուգման փուլում վերահսկողությունն իրականացվել է փաստաթղթերի, տվյալների և փաստերի ուսումնասիրության և համադրման միջոցով:

Վերլուծության փուլում ամփոփվել են դիտարկման և ստուգման ընթացքում ուսումնասիրված տվյալները, յուրաքանչյուր համայնքի համար կազմվել է վերահսկողության ամբողջական արձանագրություն:

ՎԵՐԱՀՄԿՈՂՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ

Արմավիրի քաղաքապետարան

01.01.2009թ. դրությամբ համայնքի բյուջեին ֆիզիկական անձանց գույքահարկի պարտքը տույժերի և տուգանքների հետ միասին կազմել է 300474.2 հազ. դրամ: Փաստորեն, գույքահարկի գծով կուտակված ապառքներ ունենալու պարագայում (01.01.2009թ. դրությամբ ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց մասով՝ 313687.1 հազ. դրամ), քաղաքապետարանը 2007-2008թթ. բյուջեները պլանավորելուց ապառքներից որևէ մաս համայնքի բյուջեում ընդանրապես չի ներառել:

Համաձայն համայնքի կողմից ներկայացված տեղեկանքի, համայնքի ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց գույքահարկի 2007թ. տարեկան հաշվարկային ցուցանիշները կազմել են համապատասխանաբար՝ 53712.6 հազ. դրամ և 12046.6 հազ. դրամ: Սակայն համայնքի կողմից ՀՀ ֆինանսների և էկոնոմիկայի նախարարություն 01.08.2008թ. ուղարկված ֆինանսական համահարթեցման դոտացիայի հաշվարկի հիմք հանդիսացող նույն ցուցանիշները կազմել են համապատասխանաբար՝ 42364.4 հազ. դրամ և 11167.0 հազ. դրամ, այսինքն՝ իրական ցուցանիշներից 11348.2 հազ. դրամ և 879.6 հազ. դրամ պակաս, արդյունքում՝ գույքահարկի 2007թ. տարեկան հաշվարկների պակասեցումը հանգեցրել է «Ֆինանսական համահարթեցման մասին» ՀՀ օրենքով համայնքին 2009թ. հատկացված դոտացիայի ընդհանուր գումարի ավելացմանը:

Համայնքի բյուջե հողի հարկ վճարող ֆիզիկական անձանց ապառքը տույժերի և տուգանքների հետ միասին, բազան հանձնման պահին՝ 12.12.2007թ.-ին կազմել է 109201.0 հազ. դրամ: Բանի որ համաձայն «Ֆինանսական համահարթեցման մասին » ՀՀ օրենքի 5-րդ կետի՝ դոտացիայի հաշվարկման գործոն է հանդիսանում հողի հարկի հաշվարկային ցուցանիշը, ապա կարելի է արձանագրել, որ հողի հարկի բազայում ոչ ճիշտ հաշվարկները հանգեցնում են համայնքի դոտացիայի աճմանը կամ նվազմանը: Այսպես՝ համաձայն Արմավիրի քաղաքապետարանի կողմից ներկայացված տեղեկանքի համայնքի ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց հողի հարկի 2007թ. հաշվարկային ցուցանիշները կազմել են համապատասխանաբար՝ 13680.6 հազ. դրամ և 1759.0 հազ. դրամ, սակայն նույն ցուցանիշները համայնքի կողմից ՀՀ ֆինանսների և էկոնոմիկայի նախարարություն ուղարկված տեղեկանքում կազմել են՝ 12625.4 հազ. դրամ և 1684.1 հազ. դրամ, տարբերությունը կազմել է համապատասխանաբար՝ 1055.2 հազ. դրամ և 74.9 հազ. դրամ, որի պակասեցումը հանգեցրել է «Ֆինանսական համահարթեցման մասին» ՀՀ օրենքով համայնքին 2009թ. հատկացված դոտացիայի ընդհանուր գումարի ավելացմանը:

Ունենալով 01.01.2009թ. դրությամբ հողի հարկի գծով ապառքներ՝ 124562.8 հազ. դրամ, քաղաքապետարանը, անտեսելով «ՀՀ բյուջետային համակարգի մասին» ՀՀ օրենքի 31-րդ հոդվածի 7-րդ կետի ե) ենթակետի պահանջը, 2007թ. և 2008թ. բյուջեները պլանավորելուց չի ներկայացրել հողի հարկի ապառքների կառուցվածքը և չի կատարել դրանց համեմատական վերլուծություն, արդյունքում՝ ապառքներից որևէ մաս ընդանրապես չի ներառվել համայնքի բյուջեում:

Հիմք ընդունելով «Ֆինանսական համահարթեցման մասին» ՀՀ օրենքի 5-րդ և 6-րդ հոդվածների պահանջները Արմավիր համայնքին 2009թ. հաշվարկվել է 315380.3 հազ. դրամ դոտացիա, որի հաշվարկի

համար հիմք են հանդիսացել համայնքի 2007թ. բյուջեի հողի հարկի և գույքահարկի հաշվարկային ցուցանիշները և բնակչության թիվը: Հաշվի առնելով այն հանգամանքը որ, համայնքի կողմից վերը նշված ցուցանիշները ՀՀ ֆինանսների և էկոնոմիկայի նախարարություն ուղարկվել են պակասեցված՝ գույքահարկը 65759.2 հազ. դրամի փոխարեն ներկայացվել է 53531.4 հազ. դրամ, իսկ հողի հարկը 15439.6 հազ. դրամի փոխարեն ներկայացվել է 14309.5 հազ. դրամ, ուստի կատարվել է դոտացիայի վերահաշվարկ, տարբերությունը կազմել է **12206,9** հազ. դրամ, որը ենթակա է համայնքին հասանելիք 2010թ. ՀՀ պետական բյուջեից հաշվարկվող համահարթեցման դոտացիայից պակասեցման:

Հաշվի առնելով համայնքի ավագանու կողմից սահմանված տեղական տուրքերի դրույքաչափերը և «Տեղական տուրքերի և վճարների մասին» ՀՀ օրենքի 12-րդ հոդվածի պահանջը, այն է՝ «Տեղական տուրք և (կամ) վճար գանձող մարմինների պաշտոնատար անձինք տեղական տուրքի կամ վճարի հաշվարկն իրականացնում և տեղական տուրքը կամ վճարը գանձում են՝ նախքան այդ լիազորությունների կամ գործողությունների իրականացումը՝ ստուգող հանձնաժողովը պահանջեց կատարել տեղական տուրք վճարողների գույքագրում և հաշվառում, որի արդյունքում պարզվել է, որ համայնքում հաշվառումից դուրս մնացած և առանց թույլտվության աշխատող տեղական տուրք վճարողների համայնքի բյուջե չվճարած գումարը կազմել է **6596.4** հազ. դրամ: Ստուգման ընթացքում համայնքի բյուջե վճարվեց **6060.6** հազ. դրամ:

Համայնքի բյուջեի մուտքերը գույքի վարձակալությունից 2007-2008թթ. կազմել են համապատասխանաբար՝ 1732.8 հազ. դրամ և 1471.4 հազ. դրամ: Համայնքի 2008թ. բյուջեի կատարման ընթացքում, քաղաքապետարանի կողմից, գույքի վարձակալության վարձավճարները չի հավաքագրվել **457.5** հազ. դրամի չափով: Որոշ դեպքերում, վարձակալների կողմից, պայմանագրերով սահմանված վճարման ժամկետները խախտվել են և կատարված հաշվարկների արդյունքում, կիրառելով կնքված պայմանագրերով նախատեսված տույժի չափը, պարզվել է որ, գույքի վարձակալությունից համայնքի բյուջե չի վճարվել **197.8** հազ. դրամ տույժի գումար, որը ենթակա է վերականգնման:

Արմավիրի քաղաքապետարանի կողմից 2007-2008թթ. օտարվել է 7.316 հա հող՝ 91739.5 հազ. դրամով:

Ստուգմամբ պարզվել է, որ հողերի օտարման գործընթացում խախտվել է՝

- «Հրապարակային սակարկությունների մասին» ՀՀ օրենքի 3-րդ հոդվածի 2-րդ կետի պահանջը՝ «Սակարկություններին չեն կարող մասնակցել սակարկությունների կազմակերպիչը, իրավաբանական անձ համարվող կազմակերպչի հիմնադիրները (մասնակիցները), կազմակերպչի աշխատակիցները, իսկ մրցույթների դեպքում՝ նաև մրցութային հանձնաժողովի անդամները» (2007թ. ապրիլի 25-ին Արմավիրի քաղաքապետարանի կողմից կազմակերպված և անցկացված հողի աճուրդին մասնակցել և շահել է քաղաքապետարանի քաղաքաշինության և բնակկոմունալ բաժնի աշխատակիցը:

- Հողի առաջին պետական գրանցման աշխատանքները Արմավիր քաղաքում ավարտվել են 2003թ.-ի նոյեմբերին, որից հետո լրացուցիչ երկարացվել է 2 ամիս ժամանակով՝ 07.05.2007թ. մինչև 07.07.2007թ. սակայն համայնքի ավագանին վերը նշված ժամանակահատվածից դուրս՝ 23.02.2007թ.-ի նիստում թիվ 04 որոշմամբ՝ «նկատի ունենալով, որ ոչ բոլոր քաղաքացիներն են հասցրել օգտվել «Հողային օրենսգիրք» ՀՀ օրենքի 64-րդ հոդվածի 2-րդ և 3-րդ կետերով սահմանված իրավունքներից համաձայնություն է տվել, որ համայնքին պատկանող հողամասերը քաղաքացիներին սեփականության

իրավունքով անհատույց օտարվեն: Խախտվել է «Հողային օրենսգիրք» ՀՀ օրենքի 64-րդ հոդվածի 2-րդ կետը՝ 2007 և 2008թթ. անհատույց օտարվել է **26445.2** հազ. դրամ կադաստրային արժեք ունեցող 8995 քմ բնակավայրի հող:

Հարկ ենք համարում նշել, որ ավագանու որոշումը ՀՀ արդարադատության նախարարության կողմից տրվել է փորձագիտական եզրակացություն և հրապարակվել է «Քաղաքային և գյուղական համայնքների նորմատիվ իրավական ակտերի ժողովածու» պարբերականում, սակայն անշարժ գույքի կադաստրի Արմավիրի ստորաբաժանման կողմից մինչ օրս պետական գրանցում չի ստացել:

Հողի վարձակալության պայմանագրերի ուսումնասիրությամբ պարզվել է, որ ստուգվող ժամանակահատվածում հողի վարձավճարների գծով պարտքը կազմում է 9427.7 հազ. դրամ, որը ենթակա է գանձման:

Ստուգվող ժամանակաշրջանում 8-ը դեպքով համայնքային սեփականություն հանդիսացող գույքի հրապարակային սակարկություններով օտարվել է 1030.7 քմ ոչ բնակելի տարածք՝ 6400.1 հազ. դրամով: Հարկ է նշել, որ երկու դեպքով օտարումը կատարվել է անշարժ գույքի գնահատումից շուրջ 8 ամիս հետո:

Արմավիրի քաղաքապետարանի կողմից 2007 և 2008թթ. հրապարակային սակարկությունով (աճուրդով) օտարված համայնքային գույքի վաճառքից քաղաքային բյուջե մուտքագրվել է 6400.1 հազ. դրամ այն դեպքում, երբ օտարված գույքի կադաստրային արժեքը կազմել է 24783.8 հազ. դրամ, կամ կադաստրային արժեքից **18383.7** հազ. դրամով պակաս:

Էջմիածնի քաղաքապետարան

Համաձայն ՀՀ կառավարության 2003 թ. փետրվարի 13-ի N192-Ն որոշմամբ սահմանված «հողի հարկ վճարողների հաշվառման համար առաջնահերթ միջոցառումների ծրագրի» 14-րդ կետի՝ հողի հարկ վճարող ֆիզիկական անձանց և նրանց հողամասերի տվյալների ճշտումը պետք է կատարել հաշվառող մարմին հանդիսանալու առաջին 3 ամսվա ընթացքում ՀՀ կառավարությանն առընթեր անշարժ գույքի կադաստրի պետական կոմիտեի համապատասխան տարածքային ստորաբաժանման հետ: Սակայն վերը նշված ժամկետներում ճշտման աշխատանքները չեն ավարտվել և գույքահարկի և հողի հարկի բազան պարունակում է տարբեր տեսակի անճշտություններ:

Գույքահարկ վճարող ֆիզիկական անձանց 2008թ. գույքահարկի հաշվարկային ցուցանիշը առ 11.11.2008թ. կազմել է՝ 153220.3 հազ. դրամ և համայնքի բյուջե վճարելիք գումարը տույժերի և տուգանքների հետ միասին՝ 716204.8 հազ. դրամ, իսկ 10.03.2009թ. դրությամբ նույն ցուցանիշները կազմել են համապատասխանաբար՝ 163991.5 հազ. դրամ և 824981.3 հազ. դրամ, իսկ իրավաբանական անձանց առումով գույքահարկի գումարը 01.01.2009թ. դրությամբ կազմել է 29273.7 հազ. դրամ:

Հիմք ընդունելով ՀՀ կառավարության 2007թ. ապրիլի 19-ի՝ «ՀՀ կառավարության 2003թ. փետրվարի 13-ի N192-Ն որոշման մեջ փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» N 547-Ն որոշումը, Էջմիածնի քաղաքապետարանին է հանձնվել ֆիզիկական անձանց հողի հարկի բազան, իսկ իրավաբանական անձանց բազան դեռևս հանձնված չէ: Ֆիզիկական անձանց հողի հարկի 2007 և 2008թթ. հաշվարկային ցուցանիշները կազմել են համապատասխանաբար՝ 35768.8 հազ. դրամ և 44937.9 հազ. դրամ,

իսկ 03.03.2009թ. դրությամբ հողի հարկի գծով համայնքի բյուջե վճարելիք գումարը, տույժերի և տուգանքների հետ միասին, կազմել է 376763.9 հազ. դրամ:

Հաշվի առնելով համայնքի ավագանու կողմից սահմանված տեղական տուրքերի դրույքաչափերը և «Տեղական տուրքերի և վճարների մասին» ՀՀ օրենքի 12-րդ հոդվածի պահանջը՝ պարզվել է, որ համայնքում հաշվառումից դուրս մնացած և առանց թույլտվության աշխատող տեղական տուրք վճարողների համայնքի բյուջե չվճարված գումարը կազմել է **6834.0** հազ. դրամ: Ստուգման ընթացքում 25.03.2009թ. դրությամբ, համայնքի բյուջե վճարվեց **2503.0** հազ. դրամ:

Համայնքի ավագանու 29.05.2007թ. թիվ 43 որոշումով համայնքի «Զվարթնոց» քաղամասի թիվ 9 կաթսայատունը տրամադրվել է վարձակալության, և ֆիզիկական անձի հետ կնքվել է ամսական 36.0 հազ դրամ վարձավճարի չափով պայմանագիր: Վարձակալի կողմից համայնքի բյուջե 2007 և 2008թթ. չվճարված գումարը կազմել է **576.0** հազ. դրամ, որը ենթակա է գանձման:

2007թ. ընթացքում «Էջմիածին քաղաքի բնակչությունը վարչությունը» ձեռք է բերել 3 հատ «ԶԻԼ» մակնիշի ինքնաթափ ավտոմեքենա, որոնց համար վճարվել է պայմանագրերով նախատեսված գումարներն ամբողջությամբ, խախտելով «Եկամտահարկի մասին» ՀՀ օրենքի 18-րդ հոդվածի 5-րդ կետի պահանջները այն մասին, որ «Հարկային գործակալը ֆիզիկական անձանցից գույք ձեռք բերելու դիմաց վճարվող եկամուտներից եկամտահարկը հաշվարկվում է 10 % դրույքաչափով»: Արդյունքում՝ քաղաքապետարանի կողմից ձեռք բերված ավտոմեքենաների դիմաց ֆիզիկական անձանց վճարվել է ամբողջ գումարը, և չի հաշվարկվել և պետական բյուջե չի վճարվել եկամտահարկ՝ **460.0** հազ. դրամի չափով: Ստուգման ընթացքում համաձայն 25.03.2009թ.-ի թիվ 36 և 37 վճարման հանձնարարագրերի նշված գումարը վերականգնվել է պետական բյուջե:

Էջմիածին քաղաքի փողոցների ընթացիկ և կապիտալ նորոգման աշխատանքների ուսումնասիրությունից պարզվել է, որ «Կուարլինի» ՍՊ ընկերությանը նախահաշվով ավելի է հաշվարկվել և վճարվել 1026.0 հազ. դրամ, որը ենթակա է վերադարձման համայնքի բյուջե: 2007թ. կատարված աշխատանքների հետ միասին կապալառուին՝ «Նշան և որդիներ» ՍՊ ընկերությանը վճարվել է նաև հեղինակային և տեխնիկական հսկողության համար 626.4 հազ. դրամ, որը ենթակա է վերադարձման համայնքի բյուջե: Այսպիսով, ենթակա է վերադարձման համայնքի բյուջե **1652.4** հազ. դրամ:

Տալվորիկի գյուղապետարան

2007թ.-ի ընթացքում համայնքում օտարվել է 106.4 հա, իսկ 2008թ.-ին՝ 39.38 հա գյուղնշանակության հողեր: Վերը նշված հողերի հարկերը համակարգչում արտացոլված չեն և հողի հարկի տարեկան հաշվարկային ցուցանիշների մեջ չի ներառվել: Ստուգմամբ հաշվարկվել է 2007թ.-ին չվճարված 1014.3 հազ. դրամ և 2008թ.-ին՝ 1067.6 հազ. դրամ հողի հարկի գումար, ընդամենը **2081.9** հազ. դրամ, որը ենթակա է գանձման համայնքի բյուջե:

Տալվորիկ համայնքի ավագանին խախտել է «Տեղական տուրքերի և վճարների մասին» ՀՀ օրենքի 9-րդ հոդվածի պահանջները և մրցույթներ ու աճուրդներ կազմակերպելու համար չի սահմանել մասնակցության վճար, սակայն 2007-2008թթ. մասնակիցներից գանձվել է **380.0** հազ. դրամ, որը չի մուտքագրվել համայնքի

բյուջե: Բացակայում է մրցույթներ և աճուրդներ կազմակերպելու համար գանձված 380.0 հազ. դրամի ծախսը հիմնավորող փաստաթղթերը, հետևաբար, այն ենթակա է վերականգնման համայնքի բյուջե:

01.01.2009թ.-ի դրությամբ հողի վարձավճարների գծով պարտքը կազմել է 1342.7 հազ. դրամ, 2007-2008թթ. հաշվարկվել է հողի վարձավճարների գծով տույժեր, գումարով **1316.0** հազ. դրամ, որը ենթակա է գանձման համայնքի բյուջե:

Համայնքում առանց ավագանու համապատասխան որոշման արտեզյան հորի պոմպի շահագործման համար բնակիչներից 2007-2008թթ. հավաքագրվել է **964.0** հազ. դրամ և չի մուտքագրվել համայնքի բյուջե, որով խախտվել է «Բյուջետային համակարգի մասին» ՀՀ օրենքի 28.1 հոդվածի և «Դրամարկղային գործառնությունների մասին» ՀՀ օրենքի 10-րդ հոդվածի 1-ին մասի պահանջները: Վերը նշված գումարից պոմպի շահագործման համար էլեկտրաէներգիայի վարձ է փոխանցվել 108.0 հազ. դրամ, մնացած **856.0** հազ. դրամի վերաբերյալ բացակայում է ծախսը հիմնավորող փաստաթղթերը:

2005-2008թթ. ընթացքում համայնքի կողմից ձեռք է բերվել 47975.7 հազ. դրամի 19 միավոր տրանսպորտային միջոց և գյուղատնտեսական տեխնիկա, որից 2007-2008թթ.՝ 16313.0 հազ. դրամի: Վերը նշվածից 2007-2008թթ. ընթացքում վարձակալության է տրվել ընդամենը 5 միավոր տեխնիկա: 01.01.2009թ.-ի դրությամբ վերը նշված վարձակալների պարտքը Տավորիկի գյուղապետարանին կազմում է **1070.0** հազ. դրամ, որը չէր ձևակերպվել և չէր հաշվարկվել համայնքի կողմից որպես դեբիտորական պարտք:

04.06.2008թ.-ին «Հրավտանգ» ՍՊԸ-ից Տավորիկի գյուղապետարանը գնել է **300.0** հազ. դրամի, 1000 լիտր դիզվառելիք, բացակայում էր դիզվառելիքի ծախսը հիմնավորող փաստաթղթերը:

2007 և 2008թթ. ընթացքում գյուղապետարանի կողմից մեկ անձից գնման ձևով կատարված **99784.1** հազ. դրամի գումարը կատարվել է՝ խախտելով «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 23-րդ հոդվածի 2-րդ կետի պահանջները: Այսպես՝ բերենք օրինակներ

-2007թ. համայնքի կողմից ուղղակի պայմանագրով գնվել է ՄՏԶ-80 տրակտոր 1990թ.-ի արտադրության՝ 3102.0 հազ. դրամով:

-2007թ. համայնքի կողմից ուղղակի պայմանագրով գնվել է T-150 տրակտոր՝ 1988թ.-ի արտադրության 5126.0 հազ. դրամով:

- 2008թ. համայնքի կողմից ուղղակի պայմանագրով գնվել է խոտի հակավորման սարքավորում՝ 1990թ.-ի արտադրության 2640.0 հազ. դրամով:

- 2007թ. համայնքի կողմից ուղղակի պայմանագրով Տավորիկ գյուղի բնակիչ Վ. Պետրոսյանից գնվել է գյուղգործիքներ՝ չիզել 1045.0 հազ. դրամ, գութան 484.0 հազ. դրամ, լաֆետ 462.0 հազ. դրամ, պլանիրովկա 1155.0 հազ. դրամ, շարքացան 550.0 հազ. դրամ, գութան պերվեի 462.0 հազ. դրամ և այլն:

Հարկ ենք համարում նշել, որ վերը նշված գույքը գնելուց հետո տրվել է նույն բնակիչին վարձակալության:

Ըստ կատարողական ակտերի «Տագատե» ՍՊԸ Տավորիկի գյուղապետարանի վարչական շենքի կառուցման աշխատանքները ավարտել է, որի դիմաց գյուղապետարանը վերջինիս վճարել է ամբողջությամբ, սակայն հսկիչ չափագրումներով պարզվել է, որ կան չավարտված աշխատանքներ, որոնց գումարը կազմում է 2124.0 հազ. դրամ, որը վերադիր ծախսերի, շահույթի և ԱԱՀ-ի հետ միասին կազմում է 3065.0 հազ. դրամ: Բացի դրանից, ավելի է վճարվել կապալառուին տեխնիկական և հեղինակային հսկողության համար 680.0 հազ. դրամ: Ընդամենը ավելի է վճարվել «Տագատե» ՍՊԸ-ին 3745.0 հազ. դրամ, որը ենթակա է վերականգնման համայնքի բյուջե :

Տավորիկ-Հուշակերտ գրունտային ճանապարհի կառուցման չափագրումից պարզվել է, որ կատարողական ակտերով ավելի է ցույց տրվել և վճարվել «Վրույր և Ագապի» ՍՊԸ-ին 2030 խմ գրունտի համար, որի գումարը կազմում է 618.3 հազ. դրամ, իսկ ասբցեմենտե խողովակները տեղադրելիս ավելի է ցույց տրվել և վճարվել 7գծմ, որի գումարը կազմում է 57.7 հազ. դրամ: Երկաթբետոնե մոնոլիտ հենապատ իրականացնելիս ավելի է ցույց տրվել ու վճարվել 5խմ բետոն, որի գումարը կազմում է 201.0 հազ. դրամ:

Այսպիսով, «Վրույր և Ագապի» ՍՊԸ-ին ավելի է վճարվել 2263.02 հազ. դրամ, որը վերադիր ծախսերի, շահույթի և ԱԱՀ-ի հետ միասին կազմում է 3145.5 հազ.դրամ, որը ենթակա է վերականգնման համայնքի բյուջե:

Համայնքի ջրամատակարարման ցանցի կառուցման աշխատանքների ստուգումից պարզվել է, որ 7-րդ կարգի գրունտի քանդման աշխատանքներում ակտով ցույց է տրվել 200 խմ համար՝ 3334.7 հազ. դրամ, սակայն նախահաշվով հաշվարկվել է 2534.7 հազ. դրամ կամ «Վրույր և Ագապի» ՍՊԸ-ին ավելի է վճարվել 799.7 հազ. դրամ, իսկ պոլիէթիլենային խողովակները տեղադրելիս ակտով ցույց է տրվել 1700 գծ/մ, սակայն նախահաշվով հաշվարկվել է 1680 գծ/մ, կամ «Վրույր և Ագապի» ՍՊԸ-ին ավելի է վճարվել 44.1 հազ. դրամ: Այսպիսով, «Վրույր և Ագապի» ՍՊԸ-ին համայնքի ջրամատակարարման ցանցի կառուցման համար ավելի է վճարվել վերադիր ծախսերի, շահույթի և ԱԱՀ-ի հետ միասին 1172.8 հազ. դրամ, որը ենթակա է վերականգնման համայնքի բյուջե :

Գյուղապետարանի կողմից աուդիտորի հաստիք չի նախատեսվել և չի պահվել, աուդիտորական ուսումնասիրություններ չեն իրականացվել, չեն կազմվել ներքին աուդիտի տարեկան ծրագրեր և չեն ներկայացվել ՀՀ ֆինանսների և էկոնոմիկայի նախարարություն, որով խախտվել է ՀՀ ֆինանսների և էկոնոմիկայի նախարարի 30.12.2002թ.-ի թիվ 934-Ն հրամանի պահանջները:

Համայնքի կողմից չի պահպանվել ՀՀ ֆինանսների և էկոնոմիկայի նախարարի 30.12.2002թ.-ի թիվ 930 «Ն» հրամանի պահանջները, չեն կազմվել տարեկան հաշվեկշիռները և համապատասխան հաշվապահական ձևակերպումներ չի տրվել:

Վերլուծելով Տավորիկի գյուղապետարանի հաստիքների քանակը, հարկ ենք համարում նշել, որ համայնքը ունի 327 բնակիչ, 2007թ. նախատեսվել և պահվել է 11 հաստիք, ամսական 575.0 հազ. դրամ, 2008թ-ին՝ 12 հաստիք, ամսական 780.0 հազ. դրամ: 2007-2008թթ. պայմանագրային կարգով պահվել է ևս մեկ հաստիք, համայնքի իրավաբանի հաստիքը, վերջինիս 2007թ.-ին վճարվել է 1020.0 հազ. դրամ, 2008թ.-ին՝ 842.0 հազ. դրամ:

Նոր Կեսարիայի գյուղապետարան

2007-2008թթ. ընթացքում Նոր Կեսարիա համայնքում գործել են ոգելից խմիչքներ և ծխախոտ վաճառող թվով 4 առևտրի կետեր և մեկ բենզալցակայան: Ըստ ստուգմանը տրամադրված 2007-2008թթ. հաստատված բյուջեների համայնքում տեղական տուրքեր համայնքի հաստատված տարեկան բյուջեով չի նախատեսվել և չի գանձվել, համայնքում չի սահմանվել տեղական տուրքերի դրույքաչափեր, որով խախտվել է «Տեղական տուրքերի մասին» ՀՀ օրենքի 2-րդ և 9-րդ կետերի պահանջները:

01.01.2009թ.-ի դրությամբ հողի վարձավճարների գծով պարտքը կազմել է 10286.3 հազ. դրամ, 2007-2008թթ. հաշվարկվել է հողի վարձավճարների գծով սույժ, գումարով՝ **4704.0** հազ. դրամ, որը ենթակա է գանձման համայնքի բյուջե:

Նոր Կեսարիա համայնքի ավագանու 05.04.2008թ. որոշմամբ թույլատրվել է մրցույթով վարձակալության տալու համայնքային սեփականություն հանդիսացող գյուղատնտեսական նշանակության վարելահող՝ 58.628 հա: Մրցույթի անցկացման գործընթացում խախտվել է «ՀՀ հողային օրենսգրքի» 68-րդ հոդվածի 2-րդ կետի պահանջները, մամուլում հայտարարության մեջ չի նշվել՝ հողի որակական հատկանիշները, ագրոտեխնիկական պահանջները և բնապահպանական հողերի պահպանության միջոցառումները, 44 վարձակալներ գյուղապետարանի հետ պայմանագրեր չեն կնքել:

2007թ.-ին համայնքային սեփականության հողերից օտարվել են այլ հողատեսքեր՝ 236.7 հա, գումարով 9366.5 հազ. դրամի: Աճուրդով վաճառքի գործընթացում խախտվել են «ՀՀ հողային օրենսգրքի» 68-րդ հոդվածի 2-րդ, 3-րդ կետերի պահանջները, 4 դեպքով աճուրդին մասնակցել են կազմակերպչի ամուսինը և որդին, որով խախտվել է «Հրապարակային սակարկությունների մասին» ՀՀ օրենքի 3-րդ հոդվածի 2-րդ կետը: 22 դեպքով գումարները մուծելուց հետո, պայմանագրերը կնքվել են ուշացումով, որով խախտվել է «ՀՀ հողային օրենսգրքի» 70-րդ հոդվածի 2-րդ կետի պահանջները:

2008թ.-ին համայնքի բյուջեից առանց ավագանու համապատասխան որոշման համայնքի խմելու ջրի պոմպի էլեկտրոկայի վարձ է փոխանցվել **430.0** հազ. դրամ:

01.08.2007թ.-ին ՀՀ Արմավիրի մարզի Նոր Կեսարիայի գյուղապետարանի և «Հայր-ուսգազարդ» ՓԲԸ-ի Արմավիրի ԳԳՄ-ի միջև կնքվել է պայմանագիր՝ Նոր Կեսարիա գյուղի ցածր ճնշման գազատարի կառուցման աշխատանքների համար, ընդհանուր գումարով՝ 3883.6 հազ. դրամի: Ստուգմամբ պարզվել է, որ գազատարի կառուցման համար խողովակներից 240 գծ/մ համայնքի բնակիչներին տրամադրվել է որպես օգնություն, սակայն կատարողական ակտում վերցվել է խողովակների ամբողջ արժեքը, ուստի կատարողականից պետք է պակասեցվի 240 գծ/մ խողովակի արժեքը, գումարով **584.0** հազ. դրամ, որը ենթակա է հետ վերադարձման համայնքի բյուջե: Բացի դրանից, **3883.6** հազ. դրամի գազատարը հաշվապահորեն չի ձևակերպվել և որպես հիմնական միջոց չի արտացոլվել համայնքի հաշվեկշռում:

Համայնքի կողմից 2007-2008թթ.-ի ընթացքում **8854.6** հազ. դրամի ապրանքների, աշխատանքների և ծառայությունների գնումը կատարվել է՝ շրջանցելով «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի պահանջները:

Արևիկի գյուղապետարան

2007թ.-ի ընթացքում համայնքում օտարվել է 10.34 հա գյուղնշանակության հողեր և 2008թ.-ին՝ 1.28 հա տնամերձ և հասարակական կառուցապատման հողեր: Վերը նշված հողերի հարկերը համակարգչում արտացոլված չեն և հողի հարկի տարեկան հաշվարկային ցուցանիշների մեջ չի ներառվել, սակայն մատյանում հաշվառվել և հողի հարկերը գանձվել է: 18.03.2009թ.-ի դրությամբ Արևիկ համայնքի հողի հարկի ապառքները տույժերի հետ միասին կազմել են՝ **14363.3** հազ. դրամ, իսկ գույքահարկինը՝ **37047.7** հազ. դրամ:

2007-2008թթ. ընթացքում Արևիկ համայնքում գործել են 7 առևտրի կետեր, որոնք զբաղվել են ոգելից խմիչքների և ծխախոտի վաճառքով և մեկ բենզալցակայան:

2007թ. Արևիկ համայնքի ավագանին ոգելից խմիչքների, ծխախոտի և վառելիքաքսայուղերի վաճառքի թույլտվության համար տեղական տուրքերի դրույքաչափեր չի սահմանել, խախտվել է «Տեղական տուրքերի և վճարների մասին» ՀՀ օրենքի 9-րդ հոդվածի պահանջները: 2008թ. ավագանու կողմից սահմանված դրույքաչափերով, տեղական տուրքերից՝ ոգելից խմիչքների և ծխախոտի, ինչպես նաև բենզինի վաճառքի թույլտվության համար համայնքի բյուջե չի գանձվել **442.0** հազ. դրամ:

2007-2008թթ.-ին օտարվել է 11.6289 հա գյուղատնտեսական նշանակության և հասարակական կառուցապատման հողեր:

2007 և 2008թթ. հողերի աճուրդով վաճառքի գործընթացում խախտվել են «ՀՀ հողային օրենսգրքի» 68-րդ հոդվածի 2-րդ կետի պահանջները, այն է. «Մամուլում հայտարարության մեջ չի նշվել՝ որակական հատկանիշները, 21 միավոր հողամասեր օտարվել են, կատարելով մեկ քայլ, 17 դեպքով գումարները մուծելուց հետո, պայմանագրերը կնքվել են ուշացումով, որով խախտվել է «ՀՀ հողային օրենսգրքի» 70-րդ հոդվածի 2-րդ կետի պահանջները:

Համայնքի ավագանու որոշմամբ համայնքում խմելու ջրի ամսական վարձավճարը համայնքի յուրաքանչյուր բնակչի համար սահմանվել է 150 դրամ: 2007-2008թթ. ընթացքում համայնքի բնակիչներին մատակարարված ոռոգման և խմելու ջրի դիմաց համայնքի բյուջե ենթակա է գանձման **4803.4** հազ. դրամ:

2007-2008թթ. ընթացքում Արևիկի գյուղապետարանի կողմից **33855.3** հազ. դրամի ապրանքների, աշխատանքների և ծառայությունների գնումները կատարվել են, խախտելով «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 21-րդ և 49-րդ հոդվածների պահանջները:

Արևիկ գյուղի գազիֆիկացման աշխատանքների հսկիչ չափագրումից պարզվել է, որ «Մանշին» ՍՊԸ կատարողական ակտերով ցույց տված մետաղական խողովակները տեղադրելիս $d = 133$ մմ խողովակի փոխարեն տեղադրվել են $d=89$ մմ խողովակներ՝ 140զծմ, որի հետևանքով ավելի է հաշվարկվել կապալառուին 109.9 հազ. դրամ: Ակտերով ցույց է տրվել խողովակների ներկում՝ 4000քմ, բայց փաստացի ներկվել է 390քմ, որի պատճառով ավելի է հաշվարկվել 948.2 հազ. դրամ: Այսպիսով, ավելի է հաշվարկվել կապալառուին 1058.07 հազ. դրամ, որը վերադիր ծախսերի, շահույթի և ԱԱՀ-ի հետ միասին կազմում է **1333.2** հազ. դրամ, վերջինս ենթակա է վերականգնման համայնքի բյուջե:

Հայթաղի գյուղապետարան

Հողի հարկի բարձր կատարողականները 2007-2008թթ. պայմանավորված էին հողի հարկի հաշվարկային ցուցանիշների ցածր պլանավորման և նախորդ տարիների ապառքների չպլանավորման հետ: Ստուգվող ժամանակաշրջանում եկամուտների ոչ ճիշտ պլանավորման հետևանքով համայնքի բյուջե հողի հարկի գծով պակաս է գանձվել **11630.1** հազ. դրամ: 18.03.2009թ.-ի դրությամբ **Հայթաղ** համայնքի հողի հարկի ապառքները տույժերի հետ միասին կազմել են՝ **85623.8** հազ. դրամ, իսկ գույքահարկի ապառքները տույժերի հետ միասին՝ **3071.2** հազ. դրամ:

2007-2008թթ. ընթացքում Հայթաղ համայնքում գործել են թվով 5 առևտրի կետեր, որոնք զբաղվել են ոգելից խմիչքների և ծխախոտի վաճառքով: 2007-2008թթ. Հայթաղ համայնքի ավագանին ոգելից խմիչքների, ծխախոտի և վառելիքաքսայուղերի վաճառքի թույլտվության համար տեղական տուրքերի դրույքաչափեր չի սահմանել, խախտվել է «Տեղական տուրքերի և վճարների մասին» ՀՀ օրենքի 2-րդ հոդվածի և «Տեղական տուրքերի մասին» ՀՀ օրենքի 9-րդ կետի պահանջները:

2007թ. ընթացքում առանց հողի վարձակալական պայմանագրեր կնքելու համայնքի բնակիչներից գանձվել է հողի վարձավճարներ, գումարով 696.7 հազ. դրամ: Խախտվել է «Հողային օրենսգրքի» 76-րդ հոդվածի 3-րդ կետի պահանջները, այն է. «Պետության և համայնքների սեփականությանը պատկանող հողամասերը վարձակալության կամ կառուցապատման իրավունքով տրամադրվում են մրցույթով»: 2008թ.-ի ընթացքում առանց հողի վարձակալական պայմանագրեր կնքելու գանձվել է 524.7 հազ. դրամ, այդ թվում 224.7 հազ. դրամի 19 քաղաքացիներից /որոնք սեփականաշնորհման ընթացքում ձեռք են բերել գույք/ գանձվել է գյուղատնտեսական արտադրական օբյեկտների հողերի վարձավճարներ: Ստուգմամբ կատարվել է վերահաշվարկ և պարզվել է, որ հողի վարձակալության որ համապատասխան պայմանագրեր կնքելուց հետո՝ օգտագործված հողերի դիմաց պակաս է հաշվարկվել և գանձվել 2007 և 2008թթ. **1265.9** հազ. դրամ:

Ըստ ստուգմանը ներկայացված հաշիվ-ապրանքագրի Հայթաղի գյուղապետարանի կողմից համայնքի մանկապարտեզի համար ձեռք է բերվել 23.2 քմ, գումարով 777.2 հազ. դրամի եվրոպատուհաններ: Կատարված հսկիչ չափագրումով պարզվել է, որ տեղում առկա է 21.8 քմ պատուհաններ կամ գնված պատուհաններից տեղում պակաս էր տեղադրված 1.4 քմ, գումարով 46.9 հազ. դրամի /1.4x33.5/ պատուհաններ, որը ենթակա է վերականգնման համայնքի բյուջե: 2008թ.-ի ընթացքում ֆոնդային բյուջեից **3000.0** հազ. դրամ փոխանցվել է «Խոյ» ՋՈՂ-ին որպես համաֆինանսավորում, «Հազարամյակի մարտահրավերներ» ծրագրի շրջանակներում ոռոգման համակարգերի աշխատանքների կատարման համար, սակայն մինչ օրս ոչ մի աշխատանք չի կատարվել:

Գյուղապետարանի կողմից աուդիտորի հաստիք չի նախատեսվել և չի պահվել, աուդիտորական ուսումնասիրություններ չեն իրականացվել, չեն կազմվել ներքին աուդիտի տարեկան ծրագրեր և չեն ներկայացվել ՀՀ ֆինանսների և էկոնոմիկայի նախարարություն, որով խախտվել է ՀՀ ֆինանսների և էկոնոմիկայի նախարարի 30.12.2002թ.-ի թիվ 934-Ն հրամանի պահանջները:

Համայնքի կողմից չի պահպանվել ՀՀ ֆինանսների և էկոնոմիկայի նախարարի 30.12.2002թ-ի թիվ 930 «Ն» հրամանի պահանջները, չեն կազմվել տարեկան հաշվեկշիռները և համապատասխան հաշվապահական ձևակերպումներ չի տրվել:

Արգինայի գյուղապետարան

2007թ. հողի հարկի գծով ճշտված պլանով եկամուտ է նախատեսվել 5592.0 հազ. դրամ, որից ապառքի գումարը 1273.3 հազ. դրամ, փաստացի մուտքը կազմել է 3174.8 հազ. դրամ, կամ նախատեսված եկամտի նկատմամբ փաստացի մուտքը կազմել է 56.8%: 2007թ. հողի հարկի հաշվարկային գումարը կազմել է 6314.0 հազ. դրամ, կամ հաշվարկային գումարից տարեկան բյուջեով պակաս է նախատեսվել 1995.3 հազ. դրամ:

2008թ. հողի հարկի գծով տարեկան ճշտված պլանով եկամուտ է նախատեսվել 5600.0 հազ. դրամ, որից ապառքի գումարը 800.0 հազ. դրամ, փաստացի մուտքը կազմել է 3420.2 հազ. դրամ, կամ նախատեսված եկամտի նկատմամբ փաստացի մուտքը կազմել է 61.1%: Համայնքի 2008թ. հողի հարկի հաշվարկային գումարը կազմել է 6354.1 հազ. դրամ, կամ հաշվարկային գումարից տարեկան բյուջեով պակաս է նախատեսվել 1554.1 հազ. դրամ :

2007-2008թթ. եկամուտների ոչ ճիշտ պլանավորման հետևանքով համայնքի բյուջե պակաս է գանձվել 3549.4 հազ. դրամ /1995.3+1554.1/:

01.01.2009թ.-ի դրությամբ Արգինա համայնքի հողի հարկի ապառքները տույժերի հետ միասին կազմել են՝ 25427.3 հազ. դրամ, գույքահարկինը՝ 3807.9 հազ. դրամ: Հողի հարկի և գույքահարկի բազայում առկա են բազմաթիվ անճշտություններ:

2008թ-ի ընթացքում ֆոնդային բյուջեից 2800.0 հազ. դրամ փոխանցվել է «Թալին» ՋՈԸ-ին որպես համաֆինանսավորում: Համայնքի ավագանու 10.04.2008թ-ի թիվ 4 նիստի արձանագրության համաձայն «Հազարամյակի մարտահրավերներ» ծրագրի» շրջանակներում որոշում է կայացրել 2800.0 հազ. դրամ փոխանցել «Թալին» ՋՈԸ-ին համայնքի ոռոգման ցանցերի վերակառուցման համար: 15.04.2008թ-ին գյուղապետարանի և «Թալին» ՋՈԸ-ի միջև կնքվել է պայմանագիր, 2800.0 հազ. դրամի, Արգինա գյուղի ոռոգման ներքին ցանցի և Թալին թիվ 1 Ջ/Կ վերանորոգման աշխատանքների համար: Հարկ է նշել, որ պայմանագրում որևէ խոսք չի գնում «Հազարամյակների մարտահրավերներ» ծրագրի մասին, բացի դրանից բացակայում է նախահաշիվը և թերությունների ակտը: «Թալին» ՋՈԸ-ի կողմից մատակարարված ջրի դիմաց գանձվում են գումարներ, բացի դրանից ոռոգման ցանցի սպասարկումը կատարվում է ՋՈԸ-ի կողմից, ուստի առանց համապատասխան ավագանու որոշման վերջինիս վճարվել է 2800.0 հազ. դրամ:

Արգինա համայնքում գործել են ոգելից խմիչքի և ծխախոտի վաճառքով զբաղվող առևտրի երկու կետեր, սակայն 2007-2008թթ. բյուջեներով տեղական տուրքեր չի նախատեսվել և չի գանձվել, խախտվել է «Տեղական տուրքերի և վճարների մասին» ՀՀ օրենքի 2-րդ հոդվածի պահանջները:

01.01.2007թ. դրությամբ հողի վարձակալական պայմանագրեր կնքել են 30 վարձակալներ, 815.4 հա գյուղ նշանակության հողերի համար, վարձավճարի տարեկան չափը կազմել է 2721.9 հազ. դրամ: Ստուգմամբ

կատարված հաշվարկներով 01.01.2009թ.-ի դրությամբ հողի վարձավճարների գծով պարտքը կազմել է **3403.5** հազ. դրամ, որը հաշվապահորեն չի ձևակերպվել: 01.01.2007-01.01.2009թթ. ընթացքում հաշվարկվել է պայմանագրերով նախատեսված տույժեր, գումարով **1503.5** հազ. դրամ:

2007թ.-ի ընթացքում օտարվել է վարձակալական հողերից 255.0 հա, որից 35 հա վարձակալվել էր Գ. Թորոսյանի կողմից, սակայն հողի վարձավճարները առանց մուծելու օտարվել է վերջինիս եղբորը: Գ. Թորոսյանի պարտքը տույժերի հետ միասին 01.01.2009թ.-ի դրությամբ կազմել է **220.2** հազ. դրամ:

2007թ. հողի օտարումից եկամուտներ է նախատեսվել 7022.8 հազ. դրամ, հողի օտարումից մուտքերը կազմել են 27041.5 հազ. դրամ: 2008թ.-ին համայնքի սեփականություն հանդիսացող հողի օտարումից եկամուտներ է նախատեսվել 16773.2 հազ. դրամ, սակայն օտարում չի կատարվել:

Համայնքի կողմից հողերի օտարման գործընթացը անարդյունավետ կառավարման պատճառով համայնքի բյուջեն զրկվել է լրացուցիչ մուտքերից: Այսպես՝ համայնքի կողմից 2007թ.-ի նոյեմբերի 6-ին օտարված **30.29** հա, գումարով **1730.7** հազ. դրամի գյուղնշանակության հողերը գնորդի կողմից օտարվել է 2008թ.-ի մարտի 15-ին, գումարով 5957.7 հազ. դրամով, կամ իրեն օտարված հողի արժեքից **4227.0** հազ. դրամ ավելի գումարով:

14.03.2008թ. դպրոցի կաթսայատան համար ձեռք է բերվել 250.0 հազ. դրամի ջրի պոմպ : Չի հաշվարկվել և չի փոխանցվել ՀՀ պետական բյուջե եկամտահարկ՝ գումարով **25.0** հազ. դրամ:

Գյուղապետարանի կողմից աուղիտորի հաստիք չի նախատեսվել և չի պահվել, աուղիտորական ուսումնասիրություններ չեն իրականացվել, չեն կազմվել ներքին աուղիտի տարեկան ծրագրեր և չեն ներկայացվել ՀՀ ֆինանսների և էկոնոմիկայի նախարարություն, որով խախտվել է ՀՀ ֆինանսների և էկոնոմիկայի նախարարի 30.12.2002թ.-ի թիվ 934-Ն հրամանի պահանջները:

Համայնքի կողմից չի պահպանվել ՀՀ ֆինանսների և էկոնոմիկայի նախարարի 30.12.2002թ.-ի թիվ 930 «Ն» հրամանի պահանջները, չեն կազմվել տարեկան հաշվեկշիռները և համապատասխան հաշվապահական ձևակերպումներ չի տրվել:

Քարակերտի գյուղապետարան

01.01.2009թ.-ի դրությամբ Քարակերտ համայնքի հողի հարկի ապառքները տույժերի հետ միասին կազմել են՝ 96954.0 հազ. դրամ, գույքահարկինը՝ 22790.0 հազ. դրամ:

2007-2008թթ. համայնքի հաստատված տարեկան բյուջեներով տեղական տուրքեր չի նախատեսվել և չի գանձվել, խախտվել է «Տեղական տուրքերի և վճարների մասին» ՀՀ օրենքի 2-րդ և 9-րդ հոդվածների պահանջները:

2007-2008թթ. ընթացքում Քարակերտ համայնքում գործել են ոգելից խմիչքներ և ծխախոտ վաճառող 16 առևտրի կետեր, երկու բենզալցակայան և մեկ գազալցակայան: Ստուգվող ժամանակաշրջանում ոգելից խմիչքների և ծխախոտի վաճառքի թույլտվության համար տեղական տուրք չի հաշվարկվում, քանի որ նվազագույն շեմը 0-ն է, իսկ թվով երկու բենզալցակայանների և թվով մեկ գազալցակայանի համար

հաշվառվում է տեղական տուրք, գումարով՝ 600.0 հազ. դրամ, այդ թվում՝ 2007թ.-ին՝ 150.0 հազ. դրամ և 2008թ.-ին՝ 450.0 հազ. դրամ :

Համայնքի ավագանու 21.04.2006թ.-ի թիվ 3 արձանագրության համաձայն որոշում է կայացվել աճուրդով օտարել համայնքային սեփականություն հանդիսացող 800.0 հա հողատարածք:

18.06.2007թ.-ին մեկնարկային գնով օտարվել է 119.12 հա գյուղ նշանակության արոտավայր և այլ հողատեսքեր, գումարով 4020.3 հազ. դրամ և 08.08.2008թ.-ին՝ 4.5 հա, գումարով 151.9 հազ. դրամ:

Հողերի օտարման գործընթացում խախտվել է «ՀՀ հողային օրենսգրքի» 68-րդ հոդվածի 2-րդ, 7-րդ կետերի, 69-րդ հոդվածի 3-րդ կետի, 70-րդ հոդվածի 2-րդ կետի պահանջները:

Համաձայն Բաղրամյանի ՏԳԲ-ի կողմից ստուգմանը տրամադրված եկամուտների հաշվետվությունների և Քարակերտ համայնքի կողմից ներկայացված եկամուտների կատարողականների, 2007թ. հողի օտարումից մուտքերը կազմել են 3956.7 հազ. դրամ, 2008թ.-ին՝ 230.6 հազ. դրամ:

Գյուղապետարանում բացակայում էր վերը նշված պայմանագրերին կից արձանագրություններում նշված գնորդների կողմից կանխիկ վճարված 4121.6 հազ. դրամ դրամարկղի մուտքի օրդերը: Բաղրամյանի նոտարական գրասենյակում առկա էր Քարակերտի գյուղապետարանի դրամարկղի մուտքի 14 օրդեր, գումարով՝ 3911.1 հազ. դրամի, որի վճարման մուտքը գյուղապետարանում առկա չէր:

ՀՀ կառավարությանն առընթեր անշարժ գույքի կադաստրի պետական կոմիտեի Բաղրամյանի տարածքային ստորաբաժանման կողմից ստուգմանը տրամադրվել են նաև Քարակերտի գյուղապետարանի դրամարկղի մուտքի 4 օրդեր, որոնց մուտքը գյուղապետարանում բացակայում էր. այսպես «Հայ առաքելական եկեղեցու» կողմից 0.16 հա բնակավայրի հողի համար կանխիկ վճարված 355.2 հազ. դրամի դրամարկղի մուտքի օրդերը, Ս. Գրիգորյանի կողմից 185.9 քմ բաղնիքի և 0.12 հա բաղնիքի սպասարկման տարածքի համար վճարված 266.4 հազ. դրամի դրամարկղի մուտքի օրդերը, «ԹԻԷՅԷՅԶ» ՍՊԸ-ի կողմից 368.56 քմ շինության և 0.4 հա շինության սպասարկման տարածքի համար Քարակերտի գյուղապետարան կանխիկ վճարված 888.0 հազ. դրամի դրամարկղի մուտքի օրդերը և Վ.Հեքիմյանի կողմից 0.11 հա բնակավայրի հողի համար կանխիկ վճարված 244.2 հազ. դրամի դրամարկղի մուտքի օրդերը:

Այսպիսով, ըստ վերը շարադրվածի առկա են Քարակերտի գյուղապետարանի դրամարկղի մուտքի 17 օրդեր, գումարով 5664.9 հազ. դրամի, որոնց մուտքը գյուղապետարանում կատարված չէր և համապատասխան գանձապետական հաշվին մուտքագրված չէր, որը ենթակա է վերականգնման համայնքի բյուջե:

Բացակայում է նաև Թ. Թորոսյանի կողմից արձանագրություններում կանխիկ վճարում նշված 271.2 հազ. դրամի /3710.3-3439.1/ դրամարկղի մուտքի օրդերը, այն ևս ենթակա է վերականգնման համայնքի բյուջե:

01.01.2009թ. դրությամբ Քարակերտի գյուղապետարանի կրեդիտորական պարտքերը կազմել են 52117.8 հազ. դրամ:

Մյասնիկյանի գյուղապետարան

Համայնքի ավագանին խախտել է «Բյուջետային համակարգի մասին» ՀՀ օրենքի 8-րդ հոդվածի 4-րդ մասի և «Հարկերի մասին» ՀՀ օրենքի 16-րդ հոդվածի պահանջները: Համայնքի 2007թ. և 2008թ. բյուջեներով հողի հարկի նախատեսված ցուցանիշներում չեն ներառվել ապառքները, համապատասխանաբար՝ 5,403.9 հազ. դրամ և 2,270.9 հազ. դրամ, ինչպես նաև հողերի վարձակալական վճարների հաշվարկված տույժերը՝ 774.0 հազ. դրամ և 608.3 հազ. դրամ:

Ավագանին և համայնքի ղեկավարը խախտել են «Բյուջետային համակարգի մասին» ՀՀ օրենքի 27-րդ հոդվածի ա) մասի, «Տեղական ինքնակառավարման մասին» ՀՀ օրենքի 53-րդ հոդվածի պահանջը՝ չի հաստատվել համայնքի զարգացման եռամյա ծրագիրը:

Համաձայն ՀՀ կառավարության 08.05.2003թ. N714-Ն որոշման 5-րդ գլխի գ) մասի երկրորդ պարբերության՝ «աճուրդի կազմակերպման փաստաթղթերի նախագծերի տրամադրումը վճարովի է», սակայն ավագանին, խախտելով «Տեղական տուրքերի և վճարումների մասին» ՀՀ օրենքի բ) մասի պահանջը, չի սահմանել այս տեսակի տեղական վճարի դրույքաչափը՝ գրկելով համայնքի բյուջեն լրացուցիչ մուտքերից:

Համայնքի ավագանին և ղեկավարը, խախտելով «Տեղական տուրքերի և վճարների մասին» ՀՀ օրենքի 10-րդ հոդվածի և «Տեղական ինքնակառավարման մասին» ՀՀ օրենքի 16-րդ հոդվածի 18-րդ մասի, 58-րդ հոդվածի բ) մասի պահանջը չի սահմանել տեղական տուրքերի և վճարների դրույքաչափերը:

Արդյունքում՝ 2007թ. և 2008թ. համայնքի վարչական տարածքում առանց ոգելից խմիչքի և ծխախոտի վաճառքի իրականացման թույլտվության գործել են 9 տնտեսավարող օբյեկտ, դրանք համայնքի բյուջե վճարումներ չեն իրականացրել: Ստուգման ընթացքում համայնքի բյուջե տեղական տուրքերից վերականգնվեց 180.0 հազ. դրամ:

«Հ. Է.Դ. Հայաս - Գյուլա» ԲԲԸ կողմից «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 40-րդ հոդվածի և «Ավելացված արժեքի մասին» ՀՀ օրենքի 9-րդ հոդվածի խախտման արդյունքում մատուցված ծառայությունների գնահատվարկում չի ներառվել և 2007-2008թթ. ՀՀ պետական բյուջե չի վճարվել 66.0 հազ. դրամ:

«Եկամտահարկի մասին» ՀՀ օրենքի 31¹-րդ հոդվածի խախտման հետևանքով համայնքին ծառայություն մատուցած ֆիզիկական անձինք ՀՀ պետական բյուջե չեն վճարել՝ 288.0 հազ. դրամ: Ստուգման ընթացքում այն վերականգնվեց պետական բյուջե:

Գյուղապետարանում հաշվապահական հաշվեկշիռ չի վարվում, որով խախտվել է «Հաշվապահական հաշվառման մասին» ՀՀ օրենքի 2-րդ հոդվածի ա) մասի պահանջը:

Համայնքի ավագանին հաստատելով 2007 և 2008թթ. համայնքի ղեկավարի աշխատակազմի հաստիքացուցակը և պաշտոնային դրույքաչափերը, խախտել է «Համայնքային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի 7-րդ հոդվածի 1-ին և 2-րդ մասի պահանջները, հաստիքացուցակում նախատեսվել են «գինմասնագետի», «էներգետիկի» պաշտոններ՝ 2007 թվականին համապատասխանաբար՝ 30.0 հազ. դրամ և 34.0 հազ. դրամ ամսական պաշտոնային դրույքաչափերով: Ըստ համայնքապետի կողմից ներկայացված տեղեկանքի վերը նշված հաստիքները 2009թ. կրճատվել են:

Գյուղապետարանի ենթակայության մեկ գրադարանի պահպանման և բնակչության (ընթերցողների) սպասարկման համար համայնքի ղեկավարի աշխատակազմի հաստիքացուցակով նախատեսվել են՝ գրադարանի տնօրենի (մեկ) և գրադարանավարուհու (երկու) հաստիքներ՝ 2007 թվականին

համապատասխանաբար՝ 25.0 հազ. դրամ և 20.0 հազ. դրամ, 2008 թվականին 35.0 հազ. դրամ և 30.0 հազ. դրամ ամսական պաշտոնային դրույքաչափով:

Համայնքի ղեկավարի աշխատակազմի պահպանման համար համայնքի 2007թ. և 2008թ. բյուջեով նախատեսված միջոցներն օգտագործվել են անարդյունավետ համապատասխանաբար՝ 1,248.0 հազ. դրամ և 1,968.0 հազ. դրամ չափով, կամ 11.2%-ով և 12.6%-ով:

Գյուղապետարանի կարիքների համար գնումներն իրականացվել են պայմանագրերով կամ մեկ անձից գնման ձևով, խախտելով «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 3-րդ հոդվածի և 23-րդ հոդվածի պահանջները, իսկ գնված ապրանքների, մատուցված ծառայությունների տեխնիկական բնութագրերը չեն համապատասխանում «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 13-րդ հոդվածի և ՀՀ կառավարության 27.12.2001 թ. N 1267 որոշմամբ հաստատված կարգի 2-րդ բաժնի 3-րդ կետի պահանջներին: Արդյունքում՝ աղբահանության, դաշտային ճանապարհների, կոյուղու վերանորոգման աշխատանքների գները նորմատիվներով և գնահաշվարկով հիմնավորված չեն և հնարավոր չէ գնահատել կատարված աշխատանքների արդյունավետությունը:

Համայնքային սեփականության հողերի վարձակալական պայմանագրերով նախատեսված հաշվարկված տույժերը և տուգանքները գյուղապետարանի կողմից դեբիտորական պարտք չի ձևակերպվել՝ հաշվապահական ձևակերպումներ չեն տրվել, խախտվել է «Հաշվապահական հաշվառման մասին» ՀՀ օրենքը, ՀՀ ֆինանսների և էկոնոմիկայի նախարարի 30.12.2002 թ. N 930 հրամանի 1-ին կետի պահանջները:

Ավագանու կողմից չի կատարվել «Տեղական ինքնակառավարման մասին» ՀՀ օրենքի 68-րդ հոդվածի, ՀՀ ֆինանսների և էկոնոմիկայի նախարարի 30.12.02թ. N 934 – Ն հրամանի պահանջները, ավագանին բյուջեի կատարման վերահսկողություն չի իրականացրել, չի կազմվել ներքին աուդիտի տարեկան ծրագիրը:

Վանանդի գյուղապետարան

Համայնքի ավագանին խախտել է «Բյուջետային համակարգի մասին» ՀՀ օրենքի 8-րդ հոդվածի 4-րդ մասի և «Հարկերի մասին» ՀՀ օրենքի 16-րդ հոդվածի պահանջները: Համայնքի 2007թ. և 2008թ. բյուջեներով հողի հարկի և գույքահարկի նախատեսված ցուցանիշներում չեն ներառվել ապառքները, համապատասխանաբար՝ 2007թ. հողի հարկ՝ 6,246.2 հազ. դրամ, գույքահարկ՝ 1,563.1 հազ. դրամ, 2008թ. հողի հարկ՝ 6,781.0 հազ. դրամ, գույքահարկ՝ 989.1 հազ. դրամ:

Համայնքային սեփականության հողերի վարձավճարներից մուտքերը նախատեսվել են առանց նախորդ տարիների տույժերի գումարների հաշվարկման: Արդյունքում՝ համայնքի բյուջեով 2007թ. և 2008թ. պակաս է նախատեսվել համապատասխանաբար՝ 1,595.0 հազ. դրամ և 780.4 հազ. դրամ:

Հարկային տեսչության կողմից գյուղապետարանին տրամադրված հողի հարկի բազայում բացակայում է իրավաբանական անձանց ցանկը, որով խախտվել է ՀՀ կառավարության 13.02.2003թ. «Գույքահարկի մասին» և «Հողի հարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքների կիրարկումն ապահովող միջոցառումների մասին» N192-Ն որոշման պահանջը:

Համայնքի ավագանին և ղեկավարը, խախտելով «Տեղական տուրքերի և վճարների մասին» ՀՀ օրենքի 10-րդ հոդվածի և «Տեղական ինքնակառավարման մասին» ՀՀ օրենքի 16-րդ հոդվածի 18-րդ մասի, 58-րդ հոդվածի բ) մասի պահանջը չի սահմանել տեղական տուրքերի և վճարների դրույքաչափերը:

Արդյունքում՝ 2007թ. և 2008թ. համայնքի վարչական տարածքում գործել են ոգելից խմիչքի և ծխախոտի վաճառքի երկու տնտեսավարող օբյեկտ, որոնք համայնքի բյուջե վճարումներ չեն իրականացրել:

Ավագանին և համայնքի ղեկավարը խախտել են «Բյուջետային համակարգի մասին» ՀՀ օրենքի 27-րդ հոդվածի ա) մասի, «Տեղական ինքնակառավարման մասին» ՀՀ օրենքի 53-րդ հոդվածի պահանջը՝ չի հաստատվել համայնքի զարգացման եռամյա ծրագիրը:

«Հ. ԷԴ- Հայաս - Գյուլպ» ԲԲԸ կողմից «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 40-րդ հոդվածի և «Ավելացված արժեքի մասին» ՀՀ օրենքի 9-րդ հոդվածի խախտման արդյունքում մատուցված ծառայությունների գնահաշվարկում չի ներառվել և 2007-2008թթ. ՀՀ պետական բյուջե չի վճարվել ընդամենը 33.0 հազ. դրամ:

Գյուղապետարանում հաշվապահական հաշվեկշիռ չի վարվում, որով խախտվել է «Հաշվապահական հաշվառման մասին» ՀՀ օրենքի 2-րդ հոդվածի ա) մասի պահանջը:

Համաձայն ՀՀ կառավարության 08.05.2003թ. N714-Ն որոշման 5-րդ գլխի գ) մասի երկրորդ պարբերության՝ «աճուրդի կազմակերպման փաստաթղթերի նախագծերի տրամադրումը վճարովի է», սակայն ավագանին, խախտելով «Տեղական տուրքերի և վճարումների մասին» ՀՀ օրենքի բ) մասի պահանջը, չի սահմանել այս տեսակի տեղական վճարի դրույքաչափը՝ գրելով համայնքի բյուջեն լրացուցիչ մուտքերից:

Աճուրդի մասնակցության վճարի չափը գյուղապետի 2004թ. որոշմամբ սահմանվել է 2000 դրամ, սակայն թվով 30 մասնակիցներից գումար չի գանձվել: Ստուգման ընթացքում համայնքի բյուջե վերականգնվեց 60.0 հազ. դրամ:

Համայնքի ավագանին հաստատելով 2007 և 2008թթ. համայնքի ղեկավարի աշխատակազմի հաստիքացուցակը և պաշտոնային դրույքաչափերը, խախտել է «Համայնքային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի 7-րդ հոդվածի 1-ին և 2-րդ մասի պահանջները, հաստիքացուցակում նախատեսվել են մանկապարտեզի վարիչ (չի գործում 1988թ.-ից) ամսական 43.2 հազ. դրամ պաշտոնային դրույքաչափով և 2 տարում վճարվել է 1,036.8 հազ. դրամ աշխատավարձ: Ըստ համայնքապետի կողմից ներկայացված տեղեկանքի վերը նշված հաստիքը 2009թ. մարտ ամսից կրճատվել է:

Գյուղապետարանի կարիքների համար գնումներն իրականացվել են պայմանագրերով կամ մեկ անձից գնման ձևով, խախտելով «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 3-րդ հոդվածի և 23-րդ հոդվածի պահանջները, իսկ գնված ապրանքների, մատուցված ծառայությունների տեխնիկական բնութագրերը չեն համապատասխանում «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 13-րդ հոդվածի և ՀՀ կառավարության 27.12.2001 թ. N 1267 որոշմամբ հաստատված կարգի 2-րդ բաժնի 3-րդ կետի պահանջներին: Արդյունքում՝ դպրոցականների արտահագուստի ձեռք բերման, ծառայողական ավտոմեքենայի վերանորոգման աշխատանքների գները նորմատիվներով և գնահաշվարկով հիմնավորված չեն և հնարավոր չէ գնահատել կատարված աշխատանքների արդյունավետությունը:

Գյուղապետարանի կողմից խախտվել է «Հաշվապահական հաշվառման մասին» ՀՀ օրենքի 17-րդ հոդվածի 2-րդ մասի պահանջը՝ համայնքային սեփականության գույքի ամենամյա գույքագրում չի իրականացվել:

Համայնքի բնակիչը 1.1 հա հողամասը 08.05.2007թ. աճուրդով գյուղապետարանից գնել է 67500 դրամով և 16 օր անց՝ 24.05.2007թ. այն վերավաճառել 1,200.0 հազ. դրամով կամ 18 անգամ թանկ: Նույն

բնակիչը 13.7 հա հողամասը աճուրդով գնել է 485.0 հազ. դրամով, որը 13 օր անց վերավաճառել է 4 մլն դրամով, կամ 8.23 անգամ թանկ: Փաստորեն, հողերի արդյունավետ կառավարման դեպքում համայնքի բյուջեն մեկ ամսվա ընթացքում կարող էր ևս համարվել 4,676.0 հազ. դրամով:

Համայնքային սեփականության հողերի վարձակալական պայմանագրերով նախատեսված հաշվարկված տույժերը և տուգանքները գյուղապետարանի կողմից դեբիտորական պարտք չի ձևակերպվել՝ հաշվապահական ձևակերպումներ չեն տրվել, խախտվել է «Հաշվապահական հաշվառման մասին» ՀՀ օրենքը, ՀՀ ֆինանսների և էկոնոմիկայի նախարարի 30.12.2002 թ. N 930 հրամանի 1-ին կետի պահանջները:

Ավագանու կողմից չի կատարվել «Տեղական ինքնակառավարման մասին» ՀՀ օրենքի 68-րդ հոդվածի, ՀՀ ֆինանսների և էկոնոմիկայի նախարարի 30.12.02թ. N 934 – Ն հրամանի պահանջները, ավագանին բյուջեի կատարման վերահսկողություն չի իրականացրել, չի կազմվել ներքին աուդիտի տարեկան ծրագիրը:

Նորակերտի գյուղապետարան

Համաձայն «Տեղական տուրքերի և վճարների մասին» ՀՀ օրենքի 2-րդ և 3-րդ հոդվածների, տեղական տուրքերը և վճարները տեղական ինքնակառավարման մարմինների՝ օրենքով սահմանված լիազորությունների իրացման դիմաց բյուջե գանձվող պարտադիր գանձույթ է, սակայն գյուղապետարանի կողմից 2007թ. համար տեղական տուրքեր չեն սահմանվել և չեն գանձվել, իսկ 2008թ. համար սահմանվել են, սակայն չեն գանձվել:

Ստուգման ընթացքում հայտնաբերվեց և հաշվառվեց համայնքում գործող 13 խանութներ, երկու գազալցակայան, մեկ բենզալցակայան, մեկ խաղատուն, մեկ ավտոպահեստամասերի խանութ և մեկ ռեստորան, որոնք տեղական տուրքեր չէին վճարել, դրանց վճարելիք գումարը կազմում է **1065.0** հազ. դրամ: Ստուգման ընթացքում վերականգնվել է տեղական տուրքերից **802.6** հազ. դրամ:

Գյուղապետարանի կողմից չի կազմվել ներքին աուդիտի տարեկան ծրագիր, ինչպես նաև աուդիտորական ուսումնասիրություններ չեն իրականացվել: Խախտվել է ՀՀ ֆինանսների և էկոնոմիկայի նախարարի 2002թ. դեկտեմբերի 30-ի թիվ 934-Ն հրամանը:

Գյուղապետարանի և քաղաքացիների միջև կնքված հողի վարձակալության պայմանագրերի համաձայն՝ նախատեսվում է վարձավճարի յուրաքանչյուր ուշացման օրվա համար տույժ՝ 0.05 տոկոսի չափով, սակայն գյուղապետարանի կողմից վարձավճարի ուշացման օրերի համար տույժեր չեն հաշվարկվել:

Խախտելով «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 3-րդ, 13-րդ և 23-րդ հոդվածների պահանջները՝ 2007թ. ընթացքում գյուղապետարանի կողմից իրականացվել է 3610.9 հազ. դրամի գնումներ: Վերը նշված գնումները կատարվել են մեկ անձից, շրջանցելով գնումների գործընթացը առանց հիմնավորման: Նույնը կատարվել է 2008թ.-ին՝ մեկ անձից գնվել է 3351.1 հազ. դրամի ասֆալտբետոն:

Մուսալեռի գյուղապետարան

Համայնքի կողմից իրականացված գնումների ուսումնասիրությունից պարզվեց, որ չի պահպանվել «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի պահանջները և գնումներն իրականացվել են ուղղակի պայմանագրեր կնքելու միջոցով: Այսպես.

– 2008թ. «Վիկտորիա և Քույրեր» ՍՊ ընկերության հետ կնքած պայմանագրերի համաձայն իրականացվել է փողոցների ջրագծերի կապիտալ նորոգման աշխատանքներ՝ 4815.6 հազ. դրամ ընդհանուր արժեքով:

- 2008թ.-ի սեպտեմբերի 1-ին «Վիկտորիա և Քույրեր» ՍՊ ընկերության հետ կնքած թիվ 7 պայմանագրի համաձայն իրականացվել է Մուսալեռ համայնքի Նաիրի փողոցի արտաքին լուսավորման աշխատանքներ՝ 2,500.0 հազ. դրամ ընդհանուր արժեքով:

Արգավանդի գյուղապետարան

2007թ.-ի ընթացքում վարձակալության են տրամադրվել 99.0 հա հող՝ մեկ տարով, այդ թվում 44.5 հա նոտարական պայմանագրով 52 քաղաքացիների և 54.5 հա 95 քաղաքացիների, որոնց պայմանագրերը նոտարական վավերացում և պետգրանցում չունեն:

2008թ.-ի համար վարձակալական պայմանագրեր է կնքվել 96.7 հա հող՝ մեկ տարով, այդ թվում՝ 35 հա նոտարական պայմանագրերով 39 քաղաքացիների հետ և 61.7 հա՝ 107 քաղաքացիների հետ, որոնց պայմանագրերը նոտարական վավերացում և պետգրանցում չունեն: 01. 01. 2009թ.-ի դրությամբ հողերի վարձակալության պարտքը կազմում է 2244.0 հազ դրամ, որի գանձման ուղղությամբ գործնական միջոցներ չեն ձեռնարկվել կամ հայցերը դատարան չեն ներկայացվել:

Համայնքի ավագանին, խախտելով «Տեղական տուրքերի և վճարների մասին» ՀՀ օրենքի 10-րդ հոդվածի և «Տեղական ինքնակառավարման մասին» ՀՀ օրենքի 16-րդ հոդվածի 18-րդ մասի, 58-րդ հոդվածի բ) մասի պահանջը, 2007թ. չի սահմանել տեղական տուրքերի և վճարների դրույքաչափերը:

02.04.2008թ. ավագանին որոշում է կայացրել մանրածախ առևտրի սրահների տեղական տուրքերը սահմանել տարեկան՝ 4000դր, իսկ հեղուկ վառելիքի և գազի վաճառքի համար տարեկան՝ 25000 դրամ այն դեպքում, երբ ըստ «Տեղական տուրքերի և վճարների մասին» ՀՀ օրենքի 10-րդ հոդվածի 5-րդ կետի բ) ենթակետի պահանջի՝ հեղուկ վառելիքի և գազի վաճառքի նվազագույն վճարը կազմում է՝ 150000 դրամ:

2008թ.-ին համայնքում հաշվառված և գործող երկու բենզալցակայաններից և գազի լիցքավորման մեկ կետից պետք է գանձվեր 450000 դրամ, սակայն մուծվել է 25000 դրամ, գանձման ենթակա է 425000 դրամ:

Համայնքի կողմից չի պահպանվել «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի պահանջները, և գնումը իրականացվել է մեկ անձից ուղղակի պայմանագիր կնքելու միջոցով, այսպես.

2007թ. քաղաքացի Ս. Զադոյանից գնվել է 1991թ. արտադրության Գ-ազ-24-10 մակնիշի ավտոմեքենա, որի վաճառքի գինը կազմել է 1950.0 հազ. դրամ:

Խախտելով «Անշարժ գույքի գնահատման մասին» ՀՀ օրենքի 8-րդ հոդվածի 1-ին կետը, ինչպես նաև «Հրապարակային սակարկությունների մասին» ՀՀ օրենքի 3-րդ հոդվածի 2-րդ կետը, գյուղապետարանի կողմից վաճառվել է պահեստը՝ 525.3 քմ, իր սպասարկման 1250.0 քմ տարածքով՝ 974.1 հազ. դրամով:

Նալբանդյանի գյուղապետարան

Ըստ ՀՍՍՀ երկրաբանության և ընդերքի պահպանության վարչության՝ Նալբանդյան համայնքի վարչական տարածքում ավազի և կոպնազլաքարի փաստացի հանքավայրը, որի հաշվեկշռային պաշարները 1970թ.-ի ապրիլի 30-ի դրությամբ կազմել են 10,299.0 հազ. խմ, սակայն համաձայն ՀՀ կառավարության 2003թ.-ի դեկտեմբերի 4-ի թիվ 1621-Ն որոշման՝ գյուղատնտեսական այլ հող է: Համայնքի կողմից աճուրդ-վաճառքի եղանակով, նշված հողակտորը, որպես 5-րդ կարգի վարելահող (70 հեկտար), օտարվել է 34,740.0 հազ. դրամ ընդհանուր արժեքով: Արդյունքում, գնորդը դիմել և ստացել է 12 տարի գործողության ժամկետով հանքարդյունահանման լիցենզիա: Խախտվել է «Ընդերքի մասին» ՀՀ օրենսգրքի 4-րդ հոդվածի պահանջները, մասնավորապես. «ՀՀ ընդերքը պետության բացառիկ սեփականությունն է, որը կարող է տրվել օգտագործման իրավունքով և սեփականաշնորհման ենթակա չէ: Ընդերքի տեղամասերը չեն կարող հանդիսանալ առք ու վաճառքի, գրավի առարկա կամ օտարվել այլ ձևով»:

Համաձայն «Տեղական ինքնակառավարման մասին» ՀՀ օրենքի 38-րդ հոդվածի 3-րդ կետի՝ համայնքի ղեկավարը հողօգտագործման բնագավառում իրականացնում է հետևյալ պարտադիր լիազորությունները՝ օրենքով սահմանված կարգով վերահսկողություն է իրականացնում համայնքի վարչական սահմաններում գտնվող հողերի նպատակային օգտագործման, հողօգտագործողների՝ հողային օրենսդրության պահանջների պահպանման նկատմամբ, որը չէր իրականացվել:

14 հատ, ընդամենը 15.68 հեկտար մակերեսով հողակտորների վարձակալության պայմանագրերը, որոնց ընդհանուր արժեքը կազմում է՝ տարեկան 261.2 հազ. դրամ, նոտարական վավերացում և պետական գրանցում չեն ստացել, որով խախտվել է «ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի» 302 հոդվածի 1-ին կետի պահանջները, այն է. «Անշարժ գույքի հետ կատարվող գործարքներից ծագող իրավունքների պետական գրանցման պահանջը չպահպանելը հանգեցնում է դրա անվավերության: Նման գործարքը առջինն է»:

Համայնքի կողմից չի պահպանվել «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի պահանջները և գնումը իրականացվել է ուղղակի պայմանագիր կնքելու միջոցով: Այսպես.

ա) քաղաքացի Կ. Խաչատրյանից գնվել է Մերսեդես-Բենց ML 320 մակնիշի ավտոմեքենա, որի վաճառքի գինը կազմել է 5,000.0 հազ. դրամ:

բ) Շինարարական նյութեր ձեռք բերելու նպատակով 2008թ.-ի օգոստոսի 25-ին գյուղապետարանի և «ԵԳ-ԳՐԻԳ» ՍՊԸ-ի միջև կնքվել է պայմանագիր՝ 1,400.0 հազ. դրամ ընդամուր արժեքով:

Սարդարապատի գյուղապետարան

Սարդարապատի գյուղապետարանի կողմից 2007-2008թթ.-ի ընթացքում աճուրդով օտարվել է 17.3 հա հող, որի դիմաց ըստ ՀՀ կառավարությանն առընթեր անշարժ գույքի կադաստրի պետական կոմիտեի Արմավիրի տարածքային ստորաբաժանումից վերցված դրամարկղի մուտքի անդորրագրերի, պետք է

մուտքագրվել դրամարկը՝ 2007թ.-ին՝ 32527,8 հազ. դրամ, 2008թ.-ին՝ 2021,0 հազ. դրամ: Ընդամենը՝ 34548,6 հազ. դրամ:

Ստուգումներով պարզվել է, որ վերը նշված 34548,6 հազ. դրամը չի մուտքագրվել և դրամարկից չի ելքագրվել:

Ըստ Արմավիրի գանձապետարանի կողմից տրամադրված հաշիվների քաղվածքների, վերը նշված 34548,6 հազ. դրամը ֆոնդային բյուջե նույնպես չի մուծվել:

24.07.08թ.-ի թիվ 3 արձանագրության համաձայն, Սարդարապատ համայնքի ավագանին որոշել է համայնքի սեփականությունը հանդիսացող նախկին կոլտնտեսության վարչական շենքի (այժմ՝ երաժշտական դպրոց) մի մասը վաճառել և ստացած գումարը ամբողջությամբ ներդնել համայնքի խմելու ջրի, խորքային հորերի, ջրատար խողովակների վերանորոգման, ինչպես նաև ջրաչափեր տեղադրելու համար: Վերը նշված վարչական շենքից 318,4 քմ տարածքը և 0.0266 հա հողը վաճառվել է «Արմավիր» ջրօգտագործողների ընկերությանը՝ 20000,0 հազ. դրամով, որը Սարդարապատ համայնքի ֆոնդային բյուջեի հաշվին մուտքագրվելուց հետո, առանց համապատասխան պայմանագրի, Սարդարապատի գյուղապետարանը, որպես ջրագծերի շինարարության 10 տոկոս ներդրում 08.09.08 թ.-ի թիվ 20 վճարման հանձնարարագրով փոխանցել է ՏՆԱ-Շին ԱՇՈՏ» ՍՊԸ-ին: Սարդարապատ համայնքում ստուգումների ավարտից հետո «ՏՆԱ-Շին ԱՇՈՏ» ՍՊԸ-ի տնօրենը ստուգողներին տրամադրեց 05.09.08թ.-ի պայմանագիր, Սարդարապատ գյուղական համայնքի խմելու ջրի, ջրամբարների և ներքին ցանցի ֆինանսավորման վերաբերյալ, կազմված Սարդարապատ համայնքի և «ՏՆԱ-Շին ԱՇՈՏ» ՍՊԸ-ի կողմից, որտեղ մասնավորապես նշված է՝

1. Սարդարապատի գյուղապետարանը պարտավորվում է Սարդարապատ գյուղական համայնքի խմելու ջրի թվով 4 հատ ջրամբարների, մետաղյա տարողությունների (ցիստեռների) և ներքին ցանցի վերանորոգման համար «ՏՆԱ-Շին ԱՇՈՏ» ՍՊԸ-ին տրամադրել 20000,0 հազ. դրամ:

2. «ՏՆԱ-Շին ԱՇՈՏ» ՍՊԸ-ն պարտավորվում է գումարը ստանալուց հետո 2009 թ.-ի գարնանից սկսել վերանորոգման աշխատանքները:

Հարկ է նշել, որ 01.09.08թ.-ի թիվ 2 հանձնման-ընդունման արձանագրության համաձայն, կատարող «ՏՆԱ-Շին ԱՇՈՏ» ՍՊԸ, պատվիրատու Սարդարապատի գյուղապետարան, իրականացվել է ջրագծերի շինարարությունը, որի հիման վրա Արմավիրի գանձապետարանը փոխանցել է «ՏՆԱ-Շին ԱՇՈՏ» ՍՊԸ-ին 20000,0 հազ. դրամ:

Ըստ Սարդարապատի համայնքի ղեկավարի 06.03.09թ.-ի թիվ 17 տեղեկանքի «ՏՆԱ-Շին ԱՇՈՏ» ՍՊԸ-ի կողմից, 06.03.09թ.-ի դրությամբ գյուղում վերանորոգման աշխատանքներ չեն իրականացվել: Մինչդեռ, ինչպես արդեն նշվել է 01.09.08թ.-ին ոչ ճիշտ հանձնման-ընդունման արձանագրություն կազմելու հետևանքով, գանձապետարանի կողմից «ՏՆԱ-Շին ԱՇՈՏ» ՍՊԸ-ին առանց նախագծանախահաշվային փաստաթղթերի, առանց շինարարական կապալի պայմանագրի փոխանցվել է 20000,0 հազ. դրամ:

Փարաքարի գյուղապետարան

Փարաքար համայնքում իրականացված վերահսկողության արդյունքում պարզվել է, որ՝

- համայնքի 2007-2008 թթ. բյուջեների ձևավորման ժամանակ չի ապահովվել գույքահարկի հաշվարկման տեղեկատվական բազայի լիարժեքությունը: Երևան-Էջմիածին մայրուղու աջ և ձախ կողմերում կառուցված թվով 21 ակնառու խոշորածավալ շինությունների համար, որոնցից 5-ը՝ խաղատներ և խաղասրահներ, 16-ը՝ խանութներ և հասարակական սպասարկման օբյեկտներ, գույքահարկ չի հաշվարկվել, գումարով՝ 5.118 հազ. դրամ:
- Երևան-Էջմիածին մայրուղու աջ և ձախ կողմերում կառուցված 70 շինություն հաշվառվել էր 2008թ. գույքահարկի բազայում, սակայն գույքահարկ չի գանձվել, գումարով՝ 9.484,4 հազ. դրամ:
- Համայնքի վարչական սահմաններում գործող 12 կազմակերպություն (կահույքի խանութներ) չունեն բացօթյա վաճառքի թույլտվություն, որոնցից գանձվելիք գումարի չափը կազմում է 1.512,0 հազ. դրամ:
- Համայնքի վարչական սահմաններում գործող 11 կազմակերպություն չունեն արտաքին գովազդի թույլտվություն, որոնցից գանձվելիք գումարի չափը կազմում է 3.384 հազ. դրամ:
- Համայնքի վարչական սահմաններում գործող 17 խաղատներ և խաղասրահներ չունեն ժամը 24.00-ից հետո աշխատելու թույլտվություն, որոնցից գանձվելիք գումարի չափը կազմում է 1.627 հազ. դրամ:

Ուշադրության է արժանի 2007 թվականին ուղղակի վաճառքի միջոցով, Երևան-Էջմիածին մայրուղուն անմիջապես կից, թվով 5 հողակտորների օտարումը, որոնց ընդհանուր մակերեսը կազմում է 930 քմ, իսկ օտարման ընդհանուր արժեքը՝ 6286 դրամ (1 քմ արժեքը՝ 6.75 դրամ):

Հարկ է նշել, որ վերոնշյալ հողակտորները գտնվում են անմիջապես մայրուղու հարևանությամբ, որտեղ 1 քմ հողատարածքի շուկայական գինը տատանվում է 50 հազ. դրամի սահմաններում: Միաժամանակ պարզվել է, որ մինչև գյուղապետի վերը նշված որոշումների կայացումը, Փարաքար համայնքի ավագանին քննարկել է տվյալ հողատարածքների կատեգորիաների փոփոխման հարցը և 04.07.2007թ. թիվ 21, 05.10.2007թ. թիվ 23, 30.11.2007թ. թիվ 26 որոշումներով առաջարկել համայնքի ղեկավարին սահմանված կարգով ներկայացնել փաթեթ՝ տվյալ հողերի կատեգորիան “գյուղատնտեսական այլ” տեսքից “հասարակական կառուցապատման” կարգը փոփոխելու համար: Հարկ է նշել նաև, որ օտարված հողակտորները գտնվում են Երևան-Էջմիածին մայրուղու անմիջապես հարևանությամբ և դրանց աճուրդային կարգով օտարման հնարավորությունը սահմանափակված չի եղել:

Երևան-Էջմիածին մայրուղուն հարակից տարածքում ինքնակամ կառուցված Մայրաքաղաքային 10 հասցեում գտնվող կիսակառույց շինությունը օտարվել է Է. Մկրտչյանին (գյուղապետի 05.12.2007թ. թիվ 14 որոշմամբ): Օտարման արդյունքում համայնքի բյուջե է մուտքագրվել 889.772 դրամ: Սակայն, օտարման վերաբերյալ գյուղապետի որոշումից 3 ամիս անց՝ 20.03.2008 թ., Փարաքար գյուղի Մայրաքաղաքային 10 հասցեում գտնվող կիսակառույցը, Է. Մկրտչյանի կողմից վերավաճառվել է Հ. Միրզախանյանին 15.500.000 դրամով (հիմքը՝ 20.03.2008 թ. առք ու վաճառքի պայմանագիր): Փաստորեն, համայնքի սեփականություն հանդիսացող շինությունը օտարվել է շուկայականից գրեթե 17.5 անգամ ցածր գնով:

Մերձավանի գյուղապետարան

ՀՀ Արմավիրի մարզի Մերձավան համայնքի հողերի օտարման ուսումնասիրությամբ պարզվել է, որ 2007-2008թթ. ընթացքում, ընդհանուր առմամբ, օտարվել է թվով 68 համայնքային սեփականություն հանդիսացող հողակտոր, որի արդյունքում համայնքի բյուջե է մուտքագրվել 61.620,9 հազ. դրամ: Սակայն, օտարված 68 հողակտորներից 12-ի հողատեսքերը և կարգը չեն համապատասխանում ՀՀ կառավարության 2003թ. դեկտեմբերի 24-ի N 1922-Ն որոշմամբ հաստատված Մերձավանի հողաշինարարական հատակագծին և ՀՀ անշարժ գույքի կադաստրի պետական կոմիտեի կողմից համայնքին տրամադրված 1:5000 մասշտաբի կադաստրային քարտեզին: Օտարված 12 հողակտորներից (ընդհանուր մակերեսը՝ 25.8 հա) 10-ի հողատեսքերը (ընդհանուր մակերեսը՝ 20.2 հա) ավելի բարձր են եղել, քան նշված է աճուրդով օտարման փաստաթղթերում, երկուսինը (ընդհանուր մակերեսը՝ 5.7 հա)՝ ցածր: Փաստորեն, վերոնշյալ օտարված 10 հողակտորների հողատեսքերի կադաստրային քարտեզին և հատակագծին չհամապատասխանելու հետևանքով, անգամ մեկ հա-ի օտարման նվազագույն արժեքի հաշվարկով (կադաստրային արժեքի 50 տոկոսով) համայնքի բյուջեն կրել է 45,712.6 հազ. դրամի վնաս: Միաժամանակ, հարկ է նշել, որ վերոնշյալ 12 հողակտորների նշանակությունը և կարգերը «ճշտելու» նպատակով Մերձավան համայնքի ղեկավարը նախապես դիմել է անշարժ գույքի կադաստրի Վաղարշապատի ստորաբաժանմանը:

Մարգարայի գյուղապետարան

2007-2008թթ. ՀՀ Արմավիրի մարզի Մարգարա համայնքի հողերի վարձակալության պայմանագրերի ուսումնասիրության արդյունքում պարզվել է՝

- 10.08.2006թ. ՀՀ Արմավիրի մարզի Մարգարա համայնքի ավագանու թիվ 5 որոշմամբ «Արաքսի ավագան» ՍՊԸ-ին տրամադրվել է 4 հա գյուղնշանակության այլ հող՝ սահմանելով մեկնարկային վարձավճար յուրաքանչյուր մեկ հա-ի համար տարեկան 25000 դրամ: 26.09.2006թ. ՀՀ Արմավիրի մարզի Մարգարա համայնքի և «Արաքսի ավագան» ՍՊԸ-ի միջև կնքվել է անշարժ գույքի վարձակալության պայմանագիր: Ըստ պայմանագրի 1.4 կետի վարձակալված հողատարածքը պետք է օգտագործվեր բացառապես գյուղմթերքներ արտադրելու համար: Սակայն, Արմավիրի մարզի Մարգարա համայնքի ղեկավարի տեղեկատվության համաձայն, վերոնշյալ հողատարածքում 2007-2008թթ. և ներկայումս իրականացվում են ավագաարդյունահանման աշխատանքներ:

- 14.03.2005թ. ՀՀ Արմավիրի մարզի Մարգարա համայնքի ավագանու թիվ 2 որոշմամբ «Վինեկա» ՍՊԸ-ին տրամադրվել է 4 հա արտադրական նշանակության հող՝ սահմանելով մեկնարկային վարձավճար յուրաքանչյուր 1 հա-ի համար տարեկան 20000 դրամ: Վերոնշյալ հողատարածքում իրականացվում են ավագաարդյունահանման աշխատանքներ:

- 2007-2008թթ. ՀՀ Արմավիրի մարզի Մարգարա համայնքի աճուրդ վաճառքով օտարված հողերի ուսումնասիրության արդյունքում պարզվել է, որ 06.12.2006թ. Արմավիրի մարզի Մարգարա համայնքի ավագանու թիվ 8 որոշմամբ աճուրդային եղանակով օտարվել է 10.8 հա գյուղնշանակության այլ հող: Ըստ 27.01.2007թ. կնքված առքուվաճառքի պայմանագրի գնորդ Լ. Միմոնյանը 10.8 հա գյուղնշանակության այլ

հողի համար վճարել է 340.2 հազ. դրամ: 02.11.2007թ. Լ. Սիմոնյանը վերոնշյալ 10.8 հա գյուղնշանակության այլ հողը վերավաճառել է Ա. Մանուկյանին՝ 5 մլն դրամով: 27.03.2008թ. վերջինս նույն հողակտորը վաճառել է 25 մլն դրամով:

Համայնքներում ստուգումներով հայտնաբերված խախտումները և բաց թողումները ավելի մանրամասն նկարագրված են համայնքների վերաբերյալ կազմված ամբողջական արձանագրություններում:

Ե Ձ Բ Ա Կ Ա Ց ՈՒ Թ Յ ՈՒ Ն

1. Համայնքների բյուջեների հարկային եկամուտների հաշվարկային տվյալները հիմնավորված չեն, առանձին համայնքներում բյուջեները կազմելու ընթացքում հաշվի չի առնվել 17260.1 հազ. դրամ հողի հարկի հաշվարկային ցուցանիշները, իսկ Փարաքար համայնքում գույքահարկի բազայում բացակայում էր գումարով 5118.0 հազ. դրամի գույքահարկ վճարողների ցանկը: Ավագանիները չեն օգտվել «Տեղական ինքնակառավարման մասին» ՀՀ օրենքով իրենց վերապահված իրավասություններից. համապատասխան հարկային տեսչության և անշարժ գույքի կադաստրի տարածքային ծառայությունների հետ չեն ճշտել հարկային եկամուտների հաշվարկային ցուցանիշները: Ունենալով հողի հարկի և գույքահարկի գծով ապառքներ՝ տեղական ինքնակառավարման մարմինների կողմից անտեսվել է «ՀՀ բյուջետային համակարգի մասին» ՀՀ օրենքի 31-րդ հոդվածի 7-րդ կետի ե) ենթակետի պահանջը, 2007թ. և 2008թ. բյուջեները պլանավորելուց չեն ներկայացրել հողի հարկի և գույքահարկի ապառքների կառուցվածքը և չեն կատարել դրանց համեմատական վերլուծություն, արդյունքում ապառքներից որևէ մաս ընդհանրապես չեն ներառել համայնքի բյուջեներում: Հարկ է նշել, որ հողի հարկի և գույքահարկի բազայում կան անճշտություններ, չմարած հարկային պարտավորություններ, պարտավորությունների նկատմամբ չհաշվարկված տույժ: Վերը նշված գումարները ենթակա են համայնքի բյուջեում պլանավորման և գանձման:

2. Համաձայն «Ֆինանսական համահարթեցման մասին» ՀՀ օրենքի 5-րդ կետի՝ դոտացիայի հաշվարկման գործոն է հողի հարկի և գույքահարկի հաշվարկային ցուցանիշը, որի ոչ ճիշտ հաշվարկները (պակասեցումը) հանգեցնում են համայնքի դոտացիայի հաշվարկի անճշտությանը, արդյունքում ՀՀ պետական բյուջեից տրվող համահարթեցման դոտացիայի հաշվարկը՝ Արմավիր համայնքին կատարվել է 12206.9 հազ. դրամ ավելի, որը ենթակա է համայնքին հասանելիք 2010թ. ՀՀ պետական բյուջեից հաշվարկվող համահարթեցման դոտացիայից պակասեցման :

3. Մարզի առանձին համայնքներում հողերի օգտագործման տրամադրման գործընթացը իրականացվել է ՀՀ օրենսդրության խախտումներով, որի արդյունքում համայնքների բյուջեն գրկվել է լրացուցիչ մուտքերից: Բացի դրանից, հողօգտագործողների կողմից խախտվել են պայմանագրային պարտավորությունները, որի դիմաց հաշվարկվել, հաշվառումով վերականգնվել և ստուգմամբ արձանագրվել են 12192.9 հազ. դրամի ապառքի և տույժի գումար, որը ենթակա է վճարման համայնքների բյուջե:

4. Խախտելով «Տեղական տուրքերի և վճարների մասին» ՀՀ օրենքի պահանջները մարզի առանձին համայնքներում չի սահմանվել, նախատեսվել և գանձվել համայնքների բյուջեներ. գումարով՝ 22945.4 հազ. դրամ տեղական տուրք և 6219.4 հազ. դրամ՝ տեղական վճարներ, որը ենթակա է գանձման համայնքի բյուջե:
5. Հողային պաշարների կառավարման նպատակը հողօգտագործման արդյունավետությունն է, սակայն վերահսկողության արդյունքներով պարզվել է, որ մարզի առանձին համայնքներում հողային ռեսուրսների և գույքի կառավարման ու օգտագործման գործընթացը իրականացվում է խախտումներով և ան արդյունավետ, որի արդյունքում համայնքների բյուջեները զրկվել են լրացուցիչ եկամուտներից: Արմավիրի քաղաքապետարանում 2007 և 2008թթ. անհատույց օտարվել է 26445.2 հազ. դրամ կադաստրային արժեք ունեցող բնակավայրի հող՝ խախտվել է ՀՀ «Հողային օրենսգրքի» 64-րդ հոդվածի 2-րդ կետը: Սարդարապատ և Քարակերտ համայնքներում հողի օտարումից առաջացած 40424.2 հազ. դրամը չի մուտքագրվել համայնքների բյուջեներ: Նշված գումարները ենթակա են վերականգնման համայնքների բյուջե: Մերձավան համայնքում հողերի օտարման ժամանակ հողերի կատեգորիաների ոչ ճիշտ կիրառման հետևանքով համայնքի բյուջեն կրել է 45712.6 հազ. դրամի վնաս:
6. Մարզի առանձին համայնքների բյուջեների վարչական և ֆոնդային մասերը չեն տարանջատվել, պահուստային ֆոնդ չի ձևավորվել, տարեսկզբի ազատ մնացորդը չի ուղղվել վարչական բյուջեներում գոյացած պարտքերի մարմանը, որի արդյունքում համայնքը զրկվել է բյուջեի միջոցները տվյալ տարվա բյուջեով չնախատեսված ծախսերի կամ նախատեսված ծախսերի լրացուցիչ ֆինանսավորման համար օգտագործելու հնարավորությունից:
7. Տեղական ինքնակառավարման մարմինների կողմից ուղղակի պայմանագրերով կատարած գնումները, գնվող ապրանքների տեխնիկական բնութագրերի բացակայությունը, գնային առաջարկների նորմատիվներով և գնահաշվարկներով չհիմնավորվածությունը, մրցութային հայտերի ծրարների բացակայությունը և գնման ձևի սխալ ընտրությունը չի ապահովվել գնման գործընթացի մրցակցային, արդյունավետ, թափանցիկ, հրապարակային և ոչ խտրական հիմքերով կազմակերպում, արդյունքում համայնքների կարիքների համար գնումները կատարվել են «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի պահանջների խախտմամբ՝ առաջացնելով կոռուպցիոն ռիսկ:
8. Համայնքների գույքի վարձակալության գործընթացում խախտվել են պայմանագրային պարտավորությունները, որի դիմաց հաշվարկվել, հաշվառումով վերականգնվել և ստուգմամբ արձանագրվել են 2301.3 հազ. դրամի ապառքի և տույժի գումար, որը ենթակա է վճարման համայնքների բյուջե:
9. 2007 և 2008թթ. ընթացքում համայնքների բյուջեների հաշվին կատարված շինարարական աշխատանքների կազմակերպման և կատարման ընթացքում թույլ են տրվել նախագծանախահաշվային փաստաթղթերի սխալ կազմման և չկատարված աշխատանքների փաստեր: Համայնքներում շինարարական աշխատանքների վերահսկողության արդյունքում արձանագրվել է 37479.4 հազ. դրամի չկատարված աշխատանքների դիմաց վճարումներ, որը ենթակա է վերականգնման համայնքների բյուջե:
10. Խախտվել է «Եկամտահարկի մասին» ՀՀ օրենքի 18-րդ հոդվածի 5-րդ կետի պահանջները և համայնքների կողմից գնված ապրանքների դիմաց ՀՀ պետական բյուջե չի փոխանցվել 773.0 հազ. դրամ եկամտահարկ, որը ենթակա է վերականգնման ՀՀ պետական բյուջե:
11. 2007 և 2008թթ. մարզի գյուղական համայնքներում աուդիտ չի իրականացվել, արդյունքում չի գնահատվել ֆինանսական բնույթի գործառնությունների համապատասխանությունը, տեղեկատվության

արժանահավատությունն ու ճշտությունը, հաշվապահական հաշվառման գրանցումներում տեղ գտած անհամապատասխանությունը:

12. Մարզի առանձին համայնքներ կուտակել են կրեդիտորական պարտքեր, արդյունքում՝ խախտվել է աշխատավարձի վճարման ժամկետները, սոցիալական վճարումների կատարման ուշացման համար հաշվարկվել և վճարվել է տույժ: Վերլուծելով վերը նշված համայնքների հաստիքների քանակը, հարկ ենք համարում նշել, որ համաձայն «Տեղական ինքնակառավարման մասին» ՀՀ օրենքի 54-րդ հոդվածի «համայնքի բյուջեն ... նպատակաուղղվում է համայնքի քառամյա զարգացման ծրագրի և համայնքին՝ օրենքով վերապահված լիազորությունների իրականացմանը», սակայն տվյալ դեպքում բյուջեի հիմնական մասը ուղղվում է աշխատավարձի և պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարներին:

Մարզի առանձին համայնքների կողմից կատարվել է 1536.0 հազ. դրամի չհիմնավորված ծախսեր, որը ենթակա է վերականգնման համայնքների բյուջե:

ԱՌԱՋԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

ՀՀ կառավարությանը

Հաշվի առնելով համայնքների կողմից հողային պաշարների անարդյունավետ կառավարումը, քննարկել «ՀՀ Հողային օրենսգրքի» 67-րդ հոդվածի 2-րդ մասը փոփոխելու նպատակով օրենսդրական նախաձեռնությամբ հանդես գալու հարցը, առաջարկելով սահմանել, որ «Աճուրդի մեկնարկային գինը չի կարող պակաս լինել հողի կադաստրային արժեքի 100 տոկոսից»:

ՀՀ Արմավիրի մարզպետին

«ՀՀ Հողային օրենսգրքի» 42-րդ հոդվածի պահանջներին համապատասխան կիրառել իրավասությունները հողերի օգտագործման և պահպանման նկատմամբ վերահսկողության բնագավառում, ինչպես նաև վարչական հսկողություն իրականացնել տեղական ինքնակառավարման մարմինների լիազորությունների նկատմամբ. «Տեղական ինքնակառավարման մասին» ՀՀ օրենքի 7.1 –րդ գլխի հոդվածների պահանջներին համապատասխան:

Տեղական ինքնակառավարման մարմինների ղեկավարներին

1. Գործող օրենքին համապատասխան սահմանել տեղական տուրքերի դրույքաչափերը, միջոցներ ձեռնարկել դրանք ժամանակին գանձելու և համայնքի բյուջե մուտքագրելու ուղղությամբ:
2. Համայնքի սեփականություն համարվող հիմնական միջոցների օտարումը կամ վարձակալությամբ տրամադրելը իրականացնել «Տեղական ինքնակառավարման մասին», «Հրապարակային սակարկությունների մասին» ՀՀ օրենքների և ՀՀ Հողային և քաղաքացիական օրենսգրքերի պահանջներին համապատասխան:

3. Միջոցներ ձեռնարկել հողի հարկի և գույքահարկի բազաները ճշտելու, պլանային ցուցանիշները (տարեկան հաշվարկներ և ապառքներ) ճիշտ հաշվարկելու և հավաքագրումը ապահովելու ուղղությամբ:

4. Համայնքի բյուջեի ծախսերն արդյունավետ իրականացնելու, համայնքի կարիքների համար ապրանքների գնումը, աշխատանքների և ծառայությունների ձեռք բերումը կատարել «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի պահանջներին համապատասխան:

5. Հաշվապահական հաշվառման գործընթացը կատարել «Հաշվապահական հաշվառման մասին» ՀՀ օրենքին և ՀՀ ֆինանսների և էկոնոմիկայի նախարարի 30.12.2002 թ. N 930 հրամանի 1-ին կետի պահանջներին համապատասխան:

6. ՀՀ ֆինանսների և էկոնոմիկայի նախարարի 30.12.2002թ-ի թիվ 934-Ն հրամանի համաձայն համայնքում աուդիտորի հաստիք նախատեսել և պահել, իրականացնել աուդիտորական ուսումնասիրություն:

7. Միջոցներ ձեռնարկել ՀՀ վերահսկիչ պալատի վերահսկողության արդյունքներով արձանագրված համայնքային և պետական բյուջե վերականգնման ենթակա գումարները վերականգնելու ուղղությամբ:

«Վերահսկիչ պալատի մասին» ՀՀ օրենքի 24-րդ հոդվածի 2-րդ մասի գ) ենթակետի համաձայն, մեկամսյա ժամկետում ՀՀ վերահսկիչ պալատին տրամադրել գրավոր տեղեկատվություն՝ ընթացիկ հաշվետվությամբ արձանագրված խախտումների վերացման վերաբերյալ ձեռնարկված միջոցառումների մասին:

III վարչության պետ՝

Գեղամ Հովեյան

ստորագրություն

Խորհրդի անդամ՝

Տիտալ Ջնդոյան

ստորագրություն